

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Veřejná správa a regionální rozvoj

Bakalářská práce

Ochrana duševního vlastnictví orgány Celní správy

Jaroslav Mildorf

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jaroslav Mildorf

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Ochrana duševního vlastnictví orgány Celní správy

Název anglicky

Customs enforcement of intellectual property rights

Cíle práce

Cílem práce bude zjistit způsoby, rozsah a příčiny porušování práv duševního vlastnictví včetně negativních dopadů z pohledu státní kontrolní a dozоровé činnosti prováděné Celní správou ČR. Při zjištění nedostatků v legislativě, v organizaci a řízení práce navrhnout opatření k jejich eliminaci a efektivnějšímu výkonu služby.

Metodika

- soustředění právních předpisů a odborné literatury ke zkoumanému problému
- konzultace s vedoucím bakalářské práce
- prostudování právních předpisů a literatury k teoretické části práce a jejich zhodnocení
- získání a prostudování konkrétních materiálů
- vyhodnocení získaných dat
- sumarizace výsledků zkoumání a jejich hodnocení

Doporučený rozsah práce

30 – 40 listů

Klíčová slova

Padělek, Vlastnictví, Právo, Autorství, Ochrana, Známka, Patent, Vzor, Vynález, Licence

Doporučené zdroje informací

1. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013 o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1383/2003
2. Zákon č. 355/2014 Sb., o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví
3. vyhláška č. 358/2014 Sb., k provedení některých ustanovení zákona o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví
4. Zákon č. 221/2006 Sb. o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví
5. Zákon č. 219/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví a o změně některých zákonů
6. Duševní vlastnictví a jeho právní ochrana / Ladislav Jakl (ISBN 978-80-87956-00-7)
7. Duševní vlastnictví a vymáhání práv k němu : jiné úhly pohledu / Martin Boháček (ISBN 978-80-904595-4-0)
8. Duševní vlastnictví : práva k nehmotným statkům – patenty, ochranné známky, autorské právo / Karel Hofbauer (ISBN 80-7044-208-5)
9. Další literatura po dohodě s vedoucím práce.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 ZS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Milan Uhlík, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 27. 10. 2015

JUDr. Jana Borská

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 10. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 02. 01. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Ochrana duševního vlastnictví orgány Celní správy" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce, s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne datum odevzdání _____

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu bakalářské práce JUDr. Milanu Uhlíkovi, CSc. za odborné vedení a za pomoc a rady při zpracování této práce.

Ochrana duševního vlastnictví orgány Celní správy

Souhrn

V bakalářské práci Ochrana duševního vlastnictví orgány Celní správy se autor úvodem zabýval historií Celní správy České republiky. V teoretické části práce autor vyhledal veškerou právní úpravu, která danou problematiku vymezuje a to jak na evropské úrovni, tak i na úrovni národní, která na evropskou právní úpravu navazuje. Česká republika je členem řady mezinárodních organizací a účastní se většiny mezinárodních smluv v této oblasti, autor nejdůležitější mezinárodní úmluvy v teoretické části uvedl. V praktické části této práce autor nejprve pohlédl na problematiku v základních aspektech, nastínil způsoby spolupráce organizací činných v oblasti porušování práv k duševnímu vlastnictví, provedl analýzu rizika porušování duševního vlastnictví, s cílem zjištění eventuálních nedostatků v rámci legislativy, s návrhem opatření vedoucí k eliminaci porušování práva duševního vlastnictví, se zaměřením na efektivitu výkonu realizace vymáhání. Závěrem práce autor formou kazuistik předložil několik případů záchytů z praxe od doby zjištění, zajištění předmětu podléhajícího duševního vlastnictví a následného správního řízení a poukázal na nezbytnost spolupráce státních orgánů s majiteli práv, s deklaranty i s laickou veřejností.

Klíčová slova: padělek, vlastnictví, právo, autorství, ochrana, známka, patent, vzor, vynález,

Customs enforcement of intellectual property rights

Summary

In the introduction of his bachelor thesis 'Protection of Intellectual Property by the Authorities of Customs Administrations', the author dealt with the history of the Customs Administration of the Czech Republic. In the theoretical part of the thesis, the author sought out all the legal regulations which define the given issue – both at European level and at the national level - that builds on the European legal system.

The Czech republic is a member of many international organisations and participates in most of international contracts in the sphere, the author pointed out the most important ones of them. In the practical part of this thesis, the author at first defined the basic aspects of the issue and outlined the ways of cooperation of organizations active in infringements of intellectual property rights. He also conducted an analysis of the risk of infringement of intellectual property in order to identify possible flaws in the legislation and to propose measures that would lead to the elimination of the infringements of intellectual property rights with a focus on the effectiveness of implementation enforcement. In the conclusion of the work, the author – with the use of case studies – presented a number of cases of capture from practice from the time of detection to following provision of the subject matter protected by intellectual property rights and the subsequent administrative proceedings. He also pointed out the necessity of the cooperation of the state authorities with the owners of rights, the declarants and with the lay public.

Keywords: falsification, ownership, law, authorship, protection, trademark, patent, pattern, invention

Obsah

1. Úvod.....	10
2. Cíl práce a metodika	13
3. Přehled platné právní úpravy	15
3.1 Legislativa Evropské Unie	15
3.2 Legislativa ČR v rámci kompetenční pravomoci Celní správy	17
3.3 Mezinárodní smlouvy a dohody v oblasti duševního vlastnictví.....	25
3.3.1 Pařížská úmluva.....	25
3.3.2 Bernská úmluva	25
3.3.3 Úmluva na ochranu nových odrůd plodin.....	26
3.3.4 Světová organizace duševního vlastnictví	26
3.3.5 Lisabonská smlouva.....	26
3.3.6 Evropská patentová organizace	27
3.3.7 Evropská patentová akademie	27
3.3.8 Smlouva o patentové spolupráci	27
3.3.9 Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví.....	28
4. Analýza zkoumané problematiky.....	29
4.1 Organizace činné v oblasti porušování práv k duševnímu vlastnictví	29
4.2 Celní správa České republiky.....	30
4.2.1 Kompetence celní správy	31
4.3 Porušování práv duševního vlastnictví.....	32
4.3.1 Zboží neoprávněně označené ochrannou známkou	34
4.3.1.1 Zboží nabízené v tržnicích.....	34
4.3.1.2 Zboží nabízené na e-shopech.....	35
4.3.2 Internetové pirátství	36
4.4 Ochrana duševního vlastnictví v rámci kompetencí Celní správy ČR.....	36
4.4.1 Postup celních orgánů	37
4.4.2 Určovací žaloba	41
4.4.3 Sankce a tresty udělované Celní správou	42
4.4.4 Zboží zadržené při celním řízení	42
4.4.5 Zboží zadržené na vnitřním trhu.....	43
4.5 Celní úřad Praha Ruzyně.....	43
4.5.1 Letecké zásilky	44
4.5.2 Poštovní zásilky	45
4.6 Informovanost veřejnosti	45
4.7 Případové studie a názor autora práce.....	46

5. Hodnocení zkoumání a návrhy řešení	49
6. Závěr.....	52
7. Seznam použitých zdrojů	54
8. Přílohy	56

1. Úvod

Ochrana duševního vlastnictví má z hlediska ekonomie zásadní význam, neboť každá společnost nebo firma, která něco vyrábí nebo produkuje, může pracovat ekonomicky a obstát tak v konkurenčním boji pouze za předpokladu, že bude mít právní ochranu v takové výši, aby konkurence jeho výrobky nebo produkty neokopírovala. Z tohoto důvodu snahou všech států je snaha o eliminaci rizika napodobování, přičemž tato tradice ve Střední Evropě sahá prakticky až do středověku. Základy novodobého autorského práva lze najít již ve starověkém Egyptě, kdy stavaři pyramid používali v rámci jednotlivých stavbařských škol různých značek pro rozlišení své práce. V antickém Řecku na ostrově Sybaris existovala ochrana různých pokrmů, která zaručovala autorovi, který pokrm vytvořil výhradní právo na jeho přípravu po dobu jednoho roku (Jakl, 2016 s. 17-18). V Českých zemích již v době vlády Václava II došlo ke vzniku patentového práva, neboť tento český panovník kodifikoval kolem roku 1300 jihlavské horní právo, které určovalo, za jakých podmínek lze dolovat v dané oblasti. Tzv. „*Constitutiones Juris Metallici Wenceslai Secundi*“ následoval v roce 1315 další panovník a to Jan Lucemburský, který udělil privilegium subjektu na čerpání vody z důlního díla (Munková a spol. s. 55).

Tlak na zajištění kvalitní právní ochrany k duševnímu vlastnictví se výrazněji zvýšil v 19. století, v období průmyslové revoluce, neboť se začaly rozšiřovat obchodní aktivity za hranice jednotlivých států a vnitrostátní obchod se pomalu měnil na obchod mezinárodní. Každý stát si do této doby upravoval ochranu duševního vlastnictví sám vlastními zákony a předpisy. S rozvojem mezinárodního obchodu se začalo jevit jako nezbytné sjednocení právní úpravy jednotlivých států tak, aby došlo k harmonizaci zejména v oblasti duševního vlastnictví, neboť patenty, vynálezy či ochranné známky vždy byly, jsou a budou v rámci obchodních aktivit důležitými artikly s nutností právní ochrany. To mělo za následek, že v 19. století začalo docházet ke konsolidaci jednotlivých národních předpisů v rámci mezinárodních dohod v této oblasti tak, aby byla zajištěna společná ochrana. Jednotlivým státům primárně šlo o získání lepší vlastní ochrany z důvodu narůstající internacionalizace, a proto mezi sebou uzavíraly dohody, přičemž jejich rozsah stanovily mezinárodní smlouvy, ke kterým se jednotlivé státy zavázaly.

Po rozpadu Rakouska - Uherska a po vzniku samostatného Československa v roce 1918 došlo pochopitelně ke zrušení platnosti stávajících zákonů, jako například k zrušení patentního zákona z roku 1895, nicméně Československá republika při tvorbě nových

zákonů týkajících se duševního vlastnictví, vycházela z velké části ze zákona č. 30 ze dne 11. ledna 1897 o ochraně vynálezů, který byl na svou dobu velice kvalitním právním aktem. Nová právní úprava zákona č. 30 zároveň uznala platnost dosud vydaných patentů. V oblasti patentových vzorů první republika vycházela z císařského patentu č. 237 z roku 1858 na ochranu průmyslových vzorů a modelů a zároveň do nové právní úpravy implementovala zákon č. 35 z roku 1865. Novými dalšími zákony, které právně ošetřily problematiku duševního vlastnictví, se stal zákon č. 305/1919 Sb. a zákon č. 469/1919 Sb. ze dne 24. července 1919, který umožnil zápis předmětů průmyslového vlastnictví formou registračního principu. Při tvorbě nových zákonů týkající se ochranných známek Československo vycházelo ze zákona č. 19/1890 ř. z., který vycházel z císařského patentu 237/1858 ř.z.. Tyto dva právní akty byly včleněny do nového zákona č. 471/1919 Sb. o prozatímních opatření na ochranu známek. Od 31. října 1918 byly přijímány přihlášky vynálezů v novém zřízeném Patentním úřadu v Praze a zároveň došlo ke vzniku Patentního soudu, který plnil funkci odvolací instance Patentního úřadu.

Mnichovská dohoda a vznik Protektorátu Čechy a Morava ukončila právní ochranu duševního vlastnictví ve stávající podobě a veškerá patentová agenda byla převedena do Patentního úřadu se sídlem v Berlíně.

Po konci 2. světové války došlo k první právní úpravě duševního vlastnictví až po roce 1948, nicméně ta již nevycházela z předešlých právních úprav, neboť se vývoj v této oblasti začal ubírat zcela jiným směrem, neboť tržní hospodářství bylo zcela nahrazeno centrálně plánovanou ekonomikou. Prvním legislativní úpravou duševního vlastnictví v socialistickém Československu byly zákony č. 6/1952 Sb. o vynálezech a zlepšovacích námětech, č. 7/1952 Sb. o přechodných opatřeních v oboru patentů a č. 8/1952 Sb. o ochranných známkách a chráněných vzorech, které byly přijaty dne 28. března 1952.

Ke konečné ekonomické integraci došlo v druhé polovině 20. století, kdy Belgie, Francie, Německo, Itálie, Lucembursko a Nizozemí podepsalo smlouvu o Evropském hospodářském společenství (EHS), která vznikla z důvodu, aby byl vytvořen jednotný trh bez vnitřních hranic, s cílem zefektivnit a rozšířit mezinárodní obchod. Smlouva byla podepsána výše uvedenými šesti zakládajícími členy 1. ledna 1958 a postupně se rozšiřovala o další státy. Již první společná smlouva tzv. Římská smlouva si dala za cíl vytvoření celní unie s volným pohybem zboží, osob, služeb a kapitálu. Na jednu stranu došlo k zjednodušení obchodování mezi jednotlivými členskými státy, avšak na straně

druhé vyšly najevo rozdíly v národních předpisech, které upravovaly oblast duševního vlastnictví a to zejména v hmotněprávní oblasti, v rozdílnosti ochrany a vymahatelnosti práva v praxi.

Ochrana práv duševního vlastnictví je jednou z kompetentních činností Celní správy České republiky. Touto činností se ostatně zabývala i před vstupem do Evropské unie. Po vstupu do Evropské unie bylo nezbytné zajistit soulad evropské a vnitrostátní právní úpravy a z tohoto důvodu započal legislativní proces změn. Poté co vstoupil v platnost zákon č. 191/1999 Sb., o opatření týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů dne 1.12.1990, došlo k zlepšení ochrany duševního vlastnictví a k zvýšení kompetencí celních orgánů v rámci ochrany a vymáhání práva v této oblasti. Do účinnosti zákona č. 191/1999 Sb. se Celní správa České republiky řídila zákonem č. 137/1995 Sb. o ochranných známkách.

2. Cíl práce a metodika

Cílem této práce je zjistit způsoby, rozsah a příčiny porušování práv duševního vlastnictví včetně negativních dopadů z pohledu státní kontrolní a dozorové činnosti prováděné Celní správou ČR. Při zjištění nedostatků v legislativě, v organizaci a řízení práce je cílem autora navrhnout opatření k jejich eliminaci a efektivnějšímu výkonu služby.

Autor bakalářské práce „Ochrana duševního vlastnictví orgány Celní správy“ v souladu se zadáním, provedl analýzu problematiky duševního vlastnictví, poukázal na způsoby jejího porušování, které mají dopady na fiskální příjmy České republiky.

Metodicky se autor soustředil na studium právních předpisů a odborné literatury ke zkoumanému problému, zejména v oblasti ochrany duševního vlastnictví při dovozu zboží a to jak na evropské úrovni, tak i studium vnitrostátních právních předpisů, které na evropskou právní legislativu navazují. Česká republika se v oblasti duševního vlastnictví zavázala mnohými mezinárodními úmluvami. Nejvýznamnější úmluvy autor vyhledal a rámcově představil. Po studiu odborných a právních předpisů a vnitřních předpisů celní správy, autor zanalyzoval současný stav a provedl sumarizaci výsledků zkoumání a jejich hodnocení. K analýze použil vnitřní předpisy a jiné interní dostupné materiály celní správy.

Při zpracování praktické části autor vyhledal, popsal a vyhodnotil případy z praxe z důvodu poukázání na problematiku v rámci každodenní reality, s možností využití svých profesních a odborných zkušeností. S ohledem na výše uvedené skutečnosti proto autor formou kazuistiky zpracoval tyto jednotlivé případy porušení práva duševního vlastnictví s chronologickou časovou a úkonovou posloupností, včetně jeho shrnutí a vlastním názorovým výstupem. Při realizaci této bakalářské práce autor využil svého jedenáctiletého působení u celní správy na Celním úřadě Praha Ruzyně. S problematikou porušování duševního vlastnictví je autor v rámci svých svěřených pravomocí a pracovních povinností denně konfrontován. V rámci zkoumané problematiky autor představil organizace činné v oblasti porušování práva k duševnímu vlastnictví, které navzájem kooperují a nejdůležitější kompetence celních orgánů. Autor popsal postup celních orgánů od chvíle zadržení zboží po eventuální správní nebo soudní řízení a seznámil čtenáře s druhy trestů a sankcí a v jaké zákonné výši mohou být právnícké nebo fyzické osobě uloženy. Autor poukázal na důležitost informovat o problematice laickou veřejnost, zejména z důvodu poukázání na škodlivost a nebezpečnost padělků. V rámci zkoumané problematiky autor

zjistil a zpracoval počet mediálních výstupů a ohlasů médií na tiskové zprávy Celního úřadu Praha Ruzyně v jednotlivých měsících t.r., počty zadrženého zboží porušující práva duševního vlastnictví v roce 2016 a jejich hodnoty a zároveň shrnul procentuální meziroční podíl počtů záchytů padělaného zboží v rámci porovnání všech celních úřadů a množství zadržených padělků v letech 2013 -2016. Taktéž předložil statistický přehled všech zjištěných případů porušení práva duševního vlastnictví v jednotlivých státech Evropské unie.

3. Přehled platné právní úpravy

Právní úprava České republiky je tvořena právními předpisy, které obsahují právní normu. Nejdůležitějším předpisem je zákon, přičemž soubor zákonů, který upravuje celou jednu právní oblast, je obsažen v zákoníku. Nižší právní váhu než jsou zákony, mají nařízení vlády nebo vyhlášky jednotlivých ministerstev a ústředních orgánů státní správy a vyhlášky jednotlivých krajů a obcí. Součástí právního řádu jsou i mezinárodní smlouvy, které Česká republika ratifikovala a kterými je vázána, přičemž tyto mezinárodní smlouvy jsou nadřazeny ostatním právním národním předpisům. Ve shodném postavení jsou národní předpisy versus evropské právo, tzn., pokud je v rozporu evropská norma s vnitrostátní normou, má přednost norma evropská.

3.1 Legislativa Evropské Unie

Problematika duševního vlastnictví je upravena zejména nadnárodními předpisy speciálními pro tuto oblast. Nejdůležitější z nich je Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013 ze dne 12. června 2013 o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1383/2003. Toto nařízení vstoupilo v účinnost dne 1. ledna 2014, přičemž je přímo použitelným předpisem týkající se vymáhání práv duševního vlastnictví, v rámci kompetencí celních orgánů při provádění celního dohledu. Před účinností tohoto zákona se primárně používalo nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 o přijímání opatření celních orgánů proti zboží podezřelému z porušování práv duševního vlastnictví a o opatření, která mají být přijata proti zboží, o kterém bylo zjištěno, že tato práva porušilo. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013, jakožto sekundární pramen práva Evropské unie, bylo nutné zapracovat do národní legislativy tak, aby byl aplikovatelný i na území České republiky. Z tohoto důvodu bylo o nezbytné změnit národní legislativu, což se stalo přijetím zákona č. 355/2014 Sb. působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví.

Co se týká problematiky ochranných známek na úrovni Evropské Unie, v současné době je v platnosti Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2424 ze dne 16.12.2015, který změnil nařízení Rady (EU) č. 2868/95, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 40/94 o ochranné známce Společenství a ruší se tím nařízením Komise (ES) č. 40/94

o ochranné známce Společenství, a nařízení Komise (ES) č. 2869/95 o placených poplatcích Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu. Tímto nařízením byla završena legislativní část revize a modernizace systému ochranných zámečků v EU. Právní systém EU tedy pokrývá oblast problematiky k ochranným známkám souběžně s ochranou na úrovni členských států a to v souladu s vnitrostátními předpisy (Jakl a kol. s. 14-15).

Právními předpisy Evropské unie jsou:

- **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013 ze dne 12. června 2013 o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1383/2003;**
- **Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1352/2013 ze dne 4. prosince 2013, kterým se zavádějí formuláře upravené nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013 o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány;**
- **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie, v platném znění;**
- **Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2015/2447 ze dne 24. listopadu 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie;**
- **Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 2015/2446 ze dne 28. července 2015, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie;**
- **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/2424 ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 207/2009 o ochranné známce Společenství a nařízení Komise (ES) č. 2868/95, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 40/94 o ochranné známce Společenství, a zrušuje nařízení Komise (ES) č. 2869/95 o poplatcích placených Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu;**
- **nařízení Rady (EHS) č. 1768/92 ze dne 18.6.1992 o zavedení dodatkových ochranných osvědčení pro léčivé přípravky;**

- **Prováděcí předpis k Úmluvě o udělování evropských patentů přijatý rozhodnutím správní rady Evropské patentové organizace ze 7.12.2006;**
- **směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29.4.2004 o vymáhání práv duševního vlastnictví;**
- **směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/44/ES ze dne 6.7.1998 o ochraně biotechnologických vynálezů.**

3.2 Legislativa ČR v rámci kompetenční pravomoci Celní správy

Právní úprava, která vstoupila v platnost 1.1.2015 byla největší legislativní změnou od roku 2006, kdy změnou zákona o ochraně spotřebitele a autorského zákona získaly celní orgány kompetenční pravomoc zasahovat proti zboží podezřelému z porušení práv duševního vlastnictví, v rámci vnitrostátního trhu. Tato nová právní úprava obsahovala tři předpisy a to jednak zákon č. 355/2014 Sb., ale i zákon č. 356/2014 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví tzv. změnový zákon, a vyhláška č. 358/2014 Sb., k provedení některých ustanovení zákona o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví. Tyto právní změny jednak zakotvily působnost Celní správy při vymáhání práv duševního vlastnictví na vnitrostátním trhu, ale hlavně se staly adaptačním předpisem k základní unijní právní úpravě v rámci duševního vlastnictví, kterým bylo již zmiňované Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013. Zatímco tento unijní předpis je přímo použitelným právním předpisem pro vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány pro působnost při celním dohledu, zákon 355/2014 je jeho adaptační normou, který unijní předpis pouze dílčím způsobem doplňuje, neboť v nepatrné míře jsou některé procesy upraveny odlišně, včetně některého pojmosloví (Clo-Douane 1/2015, měsíčník Celní správy České republiky, Duševní vlastnictví a nová legislativa, Krčmářová s. 10 – 11).

Je nutné rovněž zmínit i právní ochranu, mající vztah k duševnímu vlastnictví, která je v národní legislativě zakotvena v Novém občanském zákoníku a to v § 489, který definuje věc jako vše co je odlišné od osoby a slouží k potřebě lidí a v § 496 je definována nehmotná věc, která má povahu samostatného předmětu. Do této nehmotné

věci se pak řadí výsledky duševní činností (duševní vlastnictví) a hodnoty a projevy lidské osobnosti. Dále se k problematice duševního vlastnictví váže i § 81 – 90 týkající se ochrany osobnosti (Jakl a spol., 2016, s. 12).

Majitel práva

Majitel práva je držitelem tohoto práva. Držitelství tohoto práva zahrnuje ochranné známky, autorská práva, práva k průmyslovým vzorům, patentu, dodatkového ochranného osvědčení, odrůdového práva, držitel chráněného označení původu, chráněného zeměpisného označení původu nebo zeměpisného označení. Majitelem práva je jakákoliv osoba, která je oprávněná užívat jakékoliv z výše uvedených práv duševního vlastnictví nebo zástupce držitele práva nebo oprávněný uživatel. Za tyto zástupce se považují kolektivní správce, jehož hlavní náplní je správa autorských práv, nebo seskupení či zástupci, kteří podali žádost o zápis chráněného označení původu nebo chráněného zeměpisného označení nebo zástupce šlechtitele.

Legislativa České republiky v oblasti duševního vlastnictví

- **Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění ústavních předpisů;**

- Jedná se o právní předpis nejvyšší práv síly, který mění nebo doplňuje ústavu.

- **Zákon č. 242/2016 Sb. ze dne 14. července 2016, celní zákon, ve znění zákona č. 183/2017 Sb. (dále jen „celní zákon“);**

- Navazuje na přímo použitelné předpisy Evropské unie a přímo použitelné mezinárodní smlouvy, upravuje výkon dohledu nad mezinárodním obchodem Evropské unie a nad zbožím, které vstupuje na celní území Evropské unie nebo jej opouští, zabývá se sběrem, zpracování a kontrolou statistických údajů o obchodu Evropské unie, správou cel a povolení související se správou cel a správou daní.

- **Zákon č. 17/2012 Sb. ze dne 8. prosince 2011 o Celní správě České republiky, ve znění zákona č. 407/2012 Sb., ve znění zákonů č. 164/2013 Sb., č. 308/2013 Sb., zákonného opatření č. 344/2013 Sb., zákonů č. 243/2016 Sb. a č. 183/2017 Sb.;**

- Tento zákon upravuje pravomoci Celní správy ČR, upravuje výkon některých funkcí, povinností, oprávnění a prostředky celníka, řeší přestupky a mezinárodní spolupráci.

• **Zákon č. 355/2014 Sb., ze dne 18. prosince 2014 o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví ve znění zákonů č. 170/2017 Sb. a č. 183/2017 Sb.;**

- Tento zákon upravuje působnost orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví.

• **Zákon č. 500/2004 Sb., ze dne 24. června 2004, správní řád ve znění zákona č. 413/2005 Sb., ve znění zákonů č. 384/2008 Sb., č. 7/2009 Sb., č. 227/2009 Sb., č. 167/2012 Sb., č. 303/2013 Sb., č. 250/2014 Sb., č. 243/2016 Sb., č. 298/2016 Sb. a č. 183/2017 Sb.;**

- Tento zákon upravuje postup orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávných celků a jiných orgánů, právnických a fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy.

• **Zákon č. 255/2012 Sb., ze dne 14. června 2012 o kontrole (kontrolní řád), ve znění zákona č. 183/2017 Sb.;**

- Tento zákon upravuje postup orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávných celků, jiných orgánů a právnických nebo fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy při kontrole činnosti orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávných celků, jiných orgánů, právnických a fyzických osob.

• **Zákon č. 99/1963 Sb. ze dne 4. prosince 1963, občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů;**

- Tento zákon upravuje postup soudu a účastníků v občanském soudním řízení tak, aby byla zajištěna spravedlivá ochrana soukromých práv a oprávněných zájmů účastníků.

• **Zákon č. 14/1993 Sb., České národní rady ze dne 20. prosince 1992 o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví ve znění zákonů č. 417/2004 Sb. a č. 250/2014 Sb.;**

- Tento zákon se zabývá ochranou průmyslového vlastnictví tj. ochranou vynálezů, průmyslových vzorů, užitných vzorů, topografií polovodičových výrobků, ochranných známek a označení původů výrobků.

• **Zákon č. 22/1997 Sb., ze dne 24. ledna 1997 o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění zákonů č. 71/2000 Sb., č. 102/2001 Sb., č. 205/2002 Sb., č. 226/2003 Sb., č. 277/2003 Sb., č. 186/2006 Sb., č. 229/2006 Sb., č. 481/2008 Sb., č. 281/2009 Sb., č. 490/2009 Sb., č. 155/2010 Sb., č. 34/2011 Sb., č. 100/2013 Sb., č. 64/2014 Sb., č. 91/2016 Sb. a č. 183/2017 Sb.;**

- Tento zákon upravuje způsob stanovování technických požadavků na výrobky, které by mohly ve zvýšené míře ohrozit zdraví nebo bezpečnost osob, majetek nebo životní prostředí, popřípadě jiný veřejný zájem, dále práva a povinnosti osob, které uvádějí na trh nebo distribuují, popřípadě uvádějí do provozu výrobky, které by mohly ve zvýšené míře ohrozit oprávněný zájem, práva a povinnosti osob pověřených k činnostem které souvisí s tvorbou a uplatňováním českých technických norem nebo se státním zkušebnictvím a způsob zajištění informačních povinností souvisejících s tvorbou technických předpisů a technických norem, vyplývajících z mezinárodních smluv a požadavků práva Evropských společenství.

• **Zákon č. 221/2006 Sb., ze dne 25. dubna 2006 o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví);**

- Tento zákon zapracovává příslušný předpis Evropských společenství a upravuje právní prostředky sloužící k vymáhání práv z průmyslového vlastnictví.

• **Zákon č. 375/2007 Sb. ze dne 6. prosince 2007, kterým se mění zákon č. 452/2002 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů;**

- Zákon se zabývá ochranou zeměpisného označení původu zemědělských produktů a potravin, navazuje na použitelný předpis Evropských společenství.

• **Zákon č. 634/1992 Sb. ze dne 16. prosince 1992 o ochraně spotřebitele, ve změně pozdějších předpisů;**

- Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie, zároveň navazuje na přímo použitelné předpisy Evropské unie a upravuje některé podmínky podnikání významné pro ochranu spotřebitele, úkoly veřejné správy v oblasti ochrany spotřebitele a oprávnění

spotřebitelů, sdružení spotřebitelů nebo jiných právnických osob založených k ochraně spotřebitele, jakož i mimosoudní řešení spotřebitelských sporů.

• **Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů ze dne 7. dubna 2000;**

- Autorské právo upravuje práva autora k jeho autorským dílům, které jsou povahy literární umělecké nebo vědecké. Jinými slovy se jedná o všechna díla, která jsou jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti nějakého autora a které lze vyjádřit v jakékoliv objektivní vnímatelné podobě, včetně elektronické. Ochrana podle práva autorského se taktéž nevztahuje na úřední nebo soudní rozhodnutí, právní předpisy, veřejné listiny, popřípadě na jinou úřední dokumentaci ani na pamětní knihy (kroniky), sněmovní a senátní publikace, státní symboly nebo symboly územních samospráv, neboť u těchto listin je upřednostněn veřejný zájem a proto jsou vyloučeny z této ochrany. Autorem jakéhokoliv díla je fyzická osoba, která dílo vytvořila.

• **Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách a o změně zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů ze dne 3. prosince 2003;**

- Tento zákon se týká pouze české ochranné známky. Souvisejícím předpisem na úrovni právního systému Evropského Společenství tzv. komunitárním právním předpisem je směrnice 401/1994 ES a harmonizačním předpisem je směrnice č. 89/104 ES. Obecně se tedy jedná o značku, kterou výrobce nebo prodejce označil své výrobky z důvodu, aby došlo k jejich odlišení od ostatních výrobků a tímto označením se stal jejich výrobek specificky odlišitelným, jedinečným a nezaměnitelným. Ochranná známka se řadí mezi práva na označení. Mezi ostatní práva na označení se řadí například firemní jméno a dále práva k nezapsaným označením, údaje o původu zboží, specifická označení, jako je například punc, erb, jakostní označení, vlajka, právo na označení původu a zeměpisná označení. Na území České republiky jsou taktéž chráněny mezinárodní ochranné známky, které splňují podmínky Madridské dohody o mezinárodním zápisu továrních a obchodních známek s účinky pro Českou republiku, dále komunitární ochranné známky Společenství, které splňují podmínky uvedené v Nařízení č. 40/94 ES u Úřadu pro harmonizaci vnitřního trhu a dále všeobecné známé ochranné známky podle čl. 6

Pařížské unijní smlouvy. Ochrana takovýchto známek je založena na všeobecné proslulosti, znalosti a povědomosti této známky u širší veřejnosti.

• **Zákon č. 102/2001 Sb. ze dne 22. února 2001 o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků), ve znění zákonů č. 146/2002 Sb., č. 277/2003 Sb., č. 229/2006 Sb., č. 160/2007 Sb., č. 378/2007 Sb., č. 281/2009 Sb., č. 490/2009 Sb., č. 18/2012 Sb., č. 64/2014 Sb., č. 243/2016 Sb. a č. 183/2017 Sb.**

- Tento zákon se zabývá (v souladu s právem Evropských společenství) bezpečností výrobků, které se uvádějí na trh.

• **Zákon č. 408/2000 Sb. ze dne 25. října 2000 o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochraně práv k odrůdám) ve znění zákonů č. 147/2002 Sb., č. 149/2002 Sb., č. 219/2003 Sb., č. 377/2005 Sb., č. 554/2005 Sb., č. 184/2008 Sb., č. 227/2009 Sb., č. 281/2009 Sb., č. 279/2013 Sb. a č. 183/2017 Sb.**

- Tento zákon upravuje práva a povinnosti k odrůdám rostlin chráněným podle tohoto zákona, pravomoc a působnost orgánů vykonávajících státní správu v oblasti ochranných práv k odrůdám, řízení o udělení ochranných práv, kontrolu udržování odrůd, a ukládání trestů a sankcí za nedodržení povinností.

• **zákon č. 375/2007 Sb. ze dne 6. prosince 2007, kterým se mění zákon č. 452/2002 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů ze dne 6. prosince 2007;**

- Tento zákon upravuje v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropských společenství (Nařízení Rady (ES) č. 510/2006) upravující ochranu zeměpisných označení původu zemědělských produktů a potravin, pravomoci správních orgánů k činnostem, které vykonává každý členský stát.

Označení původu je dáno určením země, oblasti nebo místa, které je svázáno s určitým výrobkem, přičemž tento původ zakládá kvalitativní nárok, což znamená, že vykazuje vysokou kvalitu, dobrou pověst nebo jiné vlastnosti, které lze přičíst tomuto zeměpisnému původu výrobku. Každá země má určitý okruh těchto výrobků, které jsou něčím speciální

a nezaměnitelné a jedná se o nehmotné veřejné statky. Jedná se tedy o regionální výrobky, kdy si výrobce pečlivě chrání recepturu a postup výroby.

• **Zákon č. 173/2002 Sb., o poplatcích za udržování patentů a dodatkových ochranných osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 377/2005 Sb. ze dne 6. dubna 2002;**

- Tento zákon stanovuje poplatky za udržování patentů, poplatky za udržování evropského patentu a poplatky za udržování dodatkového ochranného osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin.

• **Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů ze dne 27. listopadu 1990;**

- Účelem tohoto zákona je upravit práva a povinnosti vznikající z vytvoření a z uplatnění vynálezů a zlepšovacích návrhů. Patent se uděluje technickým vynálezům z důvodu zamezení užívání vynálezu jiným subjektem, než držitelem patentu. Aby vynález splňoval podmínky udělení patentu, musí mít světovou novost, nesmí být tedy známý a musí být výsledkem vynálezecké činnosti. Zároveň musí být v praxi průmyslově a ekonomicky využitelný. Za vynález nelze považovat objev, způsoby vykonávání duševních činností nebo informace. Taktéž nelze udělit patent vynálezům, které by mohly být v rozporu s obecným zájmem nebo morálkou. Patent nelze udělit ani vynálezu, který odporuje fyzikálním zákonům, jako například perpetuum mobile (Ježek a spol. s. 10).

Užitný vzor chrání taktéž vynálezy, ale pouze ty, které mají vztah k určitému fyzickému předmětu, přičemž za užitný vzor nelze považovat vynález související s metodou. Jedná se tedy o technická řešení, která jsou nová a přesahují rámec odborné dovednosti. Podmínky pro zapsání užitného vzoru nejsou tak přísné jako u patentu, neboť se neověřuje novost. Podmínky pro zapsání užitného vzoru nejsou tak přísné jako u patentu, neboť se neověřuje novost (§ 5 zákon č. 527/1990 Sb. – o vynálezech a zlepšovacích návrzích), vynálezecká činnost (§ 6) a průmyslová využitelnost (§ 7). Pouze se ověřuje tzv. „vynálezecký krok“, který klade menší nároky na úroveň daného vynálezu. Zákonem o užitných vzorech nelze chránit zejména objevy, matematické metody nebo teorie, vnější úpravu výrobku, plány, informace nebo pravidla. Dále technická řešení, která jsou v rozporu s obecným zájmem nebo se zásadami lidskosti či morálkou, odrůdy rostlin nebo plemena zvířat, pracovní činnosti nebo způsob výroby.

- **Zákon č. 206/2000 Sb., o ochraně biotechnologických vynálezů a o změně zákona č. 132/1989 Sb., o ochraně práv k novým odrůdám rostlin a plemenům zvířat, ve znění zákona č. 93/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů ze dne 21. června 2000;**
- Tento zákon se zabývá ochranou nových odrůd rostlin a plemen zvířat.
- **Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů z dne 21. června 2000;**
- Předmětem právní ochrany je prostorový nebo plošný vzhled výrobku. V daném případě může být výrobkem buď řemeslně vyrobený předmět, nebo jednotlivé součástky (komponenty), který po sestavení budou tvořit jeden celek. Rozhodující je vzhled výrobku, který musí být zjistitelný hmatem nebo zrakem. Právní ochrana se taktéž vztahuje na grafické symboly nebo typografické znaky, nicméně vždy musí být propojena s konkrétním nosičem, jinak grafika sama o sobě průmyslovým vzorem není (Novák a spol., 2007 s. 25-26).
- **Zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění pozdějších předpisů ze dne 24. září 1992;**
- **Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním, právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů ze dne 25. ledna 2012;**
- **Zákon č. 250/2016 Sb., zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich ze dne 12. července 2016;**
-Předmětem právní úpravy je definice přestupku, zároveň obsahuje obecná pravidla procesního a hmotněprávního charakteru.
- **Zákon č. 251/2016 Sb. zákon o některých přestupcích ze dne 15. června 2016;**
- Tento zákon upravuje některé přestupky vyskytující se v různých úsecích veřejné správy, včetně druhu a výše správních trestů, které lze uložit.

- Vyhláška č. 358/2014 Sb., k provedení některých ustanovení zákona o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví;
- Vyhláška Federálního úřadu pro vynálezy č. 550/1990 Sb., o řízení ve věcech vynálezů, a průmyslových vzorů, ve znění vyhlášky č. 21/2002 Sb. (Chloupek/Hartvichová, 2017 s. XI-XIV).

3.3 Mezinárodní smlouvy a dohody v oblasti duševního vlastnictví

Česká republika je členem řady mezinárodních organizací a účastní se většiny mezinárodních smluv v této oblasti. Například je členem mezinárodních organizací jako je OSN (Organizace spojených národů se sídlem v New Yorku), UNESCO (mezinárodní organizace OSN pro vzdělání vědu a kulturu se sídlem v Paříži), WTO (Světová obchodní organizace se sídlem v Ženevě), OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj se sekretariátem v Paříži) a Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO/OMPI).

3.3.1 Pařížská úmluva

Česká republika je vázána Pařížskou úmluvou na ochranu průmyslového vlastnictví ze dne 20.3.1883, která byla revidovaná v Bruselu dne 14. prosince 1900, ve Washingtonu dne 2. června 1911, v Haagu dne 6. listopadu 1925, v Londýně dne 2. června 1934, v Lisabonu dne 31. října 1958 a ve Stockholmu dne 14. července 1967 a změněná dne 2. října 1979. Tato smlouva je taktéž nejstarší uzavřenou smlouvou. Země, které jsou touto smlouvou vázány, tvoří Unii na ochranu průmyslového vlastnictví. Předmětem ochrany jsou pak patenty, vynálezy, užité vzory, průmyslové vzory, modely, tovární nebo obchodní známky, známky služeb, obchodní jméno a údaje o provenienci zboží nebo označení jeho původu. Ochrana se rovněž vztahuje na potlačení nekalých soutěží (čl. 1 vyhl. č. 64/1975 Sb., ve znění vyhl. č. 81/1985 Sb.).

3.3.2 Bernská úmluva

Další mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, je Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl, která byla uzavřena v roce 1886 v Bernu ve Švýcarsku. Jejím cílem je ochrana autorských práv na mezinárodní úrovni, neboť před podpisem této smlouvy jednotlivé státy neuznávaly autorská práva cizích

státních příslušníků a tato smlouva tedy zajistila jednotnou ochranu práv ve všech státech, které tuto úmluvu podepsaly (<https://cs.m.wikipedia.org>).

3.3.3 Úmluva na ochranu nových odrůd plodin

Mezinárodní úmluva na ochranu nových odrůd rostlin byla přijata dne 2. prosince 1961 v Paříži, revidovaná byla v Ženevě dne 10. listopadu 1972, 23. října 1978 a 19. března 1991. Česká republika k Úmluvě přistoupila s platností dne 24. listopadu 2002. Smlouva se týká zejména ochrany práv šlechtitele (www.sagit.cz/info/ss04109).

3.3.4 Světová organizace duševního vlastnictví

Světová organizace, která spravuje mezinárodní smlouvy, týkající se duševního vlastnictví je WIPO – Světová organizace duševního vlastnictví, která byla založena ve Stockholmu dne 14. července 1967 a zaměřuje se na rozvoj duševního vlastnictví. Za své cíle si stanovila vyvážený rozvoj v oblasti duševního vlastnictví, ustanovení primárních globálních služeb v této oblasti, koordinaci a rozvoj globální infrastruktury, vytváření světových referenčních zdrojů, informací a analýz a mezinárodní spolupráci. Tato organizace spravuje například Úmluvu o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví, Pařížskou úmluvu na ochranu průmyslového vlastnictví (Pařížská unijní úmluva), která se zabývá ochranou zeměpisného označení. Dále WIPO spravuje Madridskou dohodou o potlačování falešných nebo klamavých údajů o původu zboží, Madridskou dohodou o mezinárodním zápisu továrních nebo obchodních známek, Smlouvu o známkovém právu nebo Smlouvu o patentové spolupráci a mnoho dalších.

3.3.5 Lisabonská smlouva

V rámci Pařížské unijní úmluvy je i multilaterální smlouva - Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu. Tato dohoda zakládá zvláštní práva k označením původu zapsaných do rejstříku. Lisabonská dohoda pojem „*označení původu*“ vymezuje jako zeměpisný název země, oblasti nebo místa, ze které pochází určitý výrobek, jehož jakost a jedinečnost jsou dány výlučně zeměpisným prostředím, ze kterého pochází. Lisabonská smlouva zavazuje jednotlivé členské země k povinnosti chránit na svém území označení původu výrobků ostatních členských států, která jsou uznávaná a chráněna v zemi původu a která jsou zapsána u Mezinárodního úřadu duševního vlastnictví. Aby jakýkoliv výrobek mohl požívat ochrany dle Lisabonské smlouvy, musí

splňovat dvě kritéria. Označení původu musí být chráněno vnitrostátním právem daného členského státu a výrobek musí být zapsán u Mezinárodního úřadu duševního vlastnictví (Ježek a spol., 2003, s. 68 -69).

3.3.6 Evropská patentová organizace

Česká republika je rovněž členem Evropské patentové organizace (EPO), jehož subjektem je Evropský patentový úřad (European Patent Office – EPO). Úřad vznikl v roce 1977 na základě Evropské patentové úmluvy (EPC), která byla podepsána v Mnichově v roce 1973. Náplní této organizace je správa mezinárodních patentových přihlášek, na základě kterých se následně udělují evropské patenty platné v jednotlivých členských státech.

3.3.7 Evropská patentová akademie

Evropská patentová akademie (EPA) je institucí Evropské patentové organizace se sídlem v Mnichově. Jejím cílem je zvýšení povědomosti o právech v oblasti duševního vlastnictví a propagovat zvyšování odborných znalostí v oblasti patentů. V souladu se zásadami subsidiarity a komplementarity EPA spolupracuje se zeměmi, kteří jsou signatáři Evropské patentové úmluvy.

3.3.8 Smlouva o patentové spolupráci

Smlouva o patentové spolupráci (Patent Cooperatin Treaty -PCT) byla přijata ve Washingtonu v r. 1970. Jedná se o mezinárodní smlouvu, která je spravovaná Světovou organizací duševního vlastnictví (WIPO). Vstoupila v platnost v roce 1978 a slouží jako alternativa k Pařížské smlouvě na ochranu duševního vlastnictví. Její náplní je problematika patentových práv v jednotlivých státech. PCT systém umožňuje ochranu patentu v možnosti podání jediné mezinárodní patentové přihlášky, což nahrazuje podání několika samostatných regionálních přihlášek. Smlouva měla původně 18 členů, v současné době jich má celkem 148 členů. Důvod uzavření této smlouvy bylo zvýšení právní ochrany vynálezů, zjednodušení, zrychlení patentového procesu a z důvodu zhospodárnění. (Jakl a kol. 2016, s. 145 - 150).

3.3.9 Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví

Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví – TRIPS, byla podepsána v roce 1994. Tuto dohodu taktéž spravuje Světová obchodní organizace. Touto Úmluvou se členské země zavázaly chránit zeměpisné označení zboží v případě, že hrozí riziko jeho zneužití, v situacích kdy je podezření, že dotyčné zboží pochází z jiné zeměpisné oblasti, než výrobce/distributor uvádí. Členské státy se zároveň zavázaly odmítnout nebo zrušit zápis ochranné známky, která nese zeměpisné označení pro zboží, která z této oblasti fakticky nepochází. Tato dohoda zároveň poskytuje zesílenou ochranu pro zeměpisná označení vína a lihovin (www.upv.cz/cs/právní-mezinárodní-smlouvy-spravované-wipo.html). V Evropské unii se ochraně zeměpisného označení a ochraně označení původu výrobků věnuje velká pozornost, neboť cílem Evropského Společenství je primárně ochrana spotřebitele a to s ohledem na velkou produkci výrobků jednotlivých členských států Unie, které nesou geografické označení. Jedná se zejména o potravinářskou oblast, jako jsou produkty vína, lihovin, sýrů a dalších potravinářských výrobků, neboť snahou každého státu je zachování originality, nenapodobitelnosti a nezaměnitelnosti svých regionálních produktů.

Všechny mezinárodní bilaterální nebo multilaterální smlouvy, které Česká republika uzavřela, mají za cíl ochranu práva k duševnímu vlastnictví. Ucelují souhrn právních norem upravující vztahy, které vznikají při duševní tvůrčí činnosti, nebo při netvůrčí činnosti v rámci obchodních činností. Právo duševního vlastnictví ať již na vnitrostátní či nadnárodní úrovni upravuje i společenské vztahy vznikající při využívání výsledků chráněných tímto právem. Tyto společenské vztahy, jsou jednak vztahy majetkovými, ale i vztahy osobními, který na vnitrostátní úrovni upravuje občanský zákoník.

4. Analýza zkoumané problematiky

4.1 Organizace činné v oblasti porušování práv k duševnímu vlastnictví

Státními organizacemi České republiky činnými v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví jsou:

- Policie ČR
- Celní správa ČR
- Česká obchodní inspekce (ČOI)
- Úřad průmyslového vlastnictví
- Ministerstvo průmyslu a obchodu
- Ministerstvo financí
- Ministerstvo kultury
- Státní zemědělská a potravinářská inspekce
- Státní ústav pro kontrolu léčiv (SÚKL)

První spolupráce mezi orgány státní právy s dalšími organizacemi v oblasti problematiky potírání porušování práv k duševnímu vlastnictví, vznikla na mezirezortní úrovni poprvé v roce 1997, kdy byla podepsána spolupráce mezi čtyřmi státními orgány státní správy. Následně byla spolupráce rozšířena o další subjekty a v rámci dohody začalo spolupracovat celkem osm státních úřadů. Tato spolupráce byla nejprve podepsána mezi Českou obchodní inspekci, Policií ČR, Celní správou ČR a Úřadem průmyslového vlastnictví dne 21.7.1997. Postupně se přidaly i další úřady.

Tato dohoda se začala aktivně realizovat za účelem účinného zásahu proti padělkům, nedovoleným napodobeninám, proti zboží porušující některá práva duševního vlastnictví a která jsou předmětem dovozu, zpětného vývozu, opouští území Unie, nebo v oblasti velkovýroby a distribuce. Nejprve byly vytvořeny zásady spolupráce, které by pomohly efektivně a koordinovaně potírat porušování práva duševního vlastnictví, vznikly zásady postupu při ochraně vnitřního trhu před porušováním práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu. Tyto zásady určovaly postupy, způsob předávání informací mezi jednotlivými institucemi, způsob kontaktování a jednotlivá

kontaktní místa tak, aby výsledkem bylo zjištění porušení právních předpisů a kvalifikace, zda je jedná o trestný čin nebo správní delikt.

Aby mohlo dojít k efektivnímu odhalování porušování práv duševního vlastnictví, byla nezbytná i spolupráce s nevládními organizacemi, jako je například s Českou protipirátskou unií – ČPU, nebo spolupráce s Mezinárodní federací výrobců fonografického průmyslu – IFPI. Samozřejmě je i těsná spolupráce s majiteli práv. Tato spolupráce je nejenže určena zákonem, ale je důležitá i z důvodu získání dokumentace pro potřeby identifikace, zda se v daném případě jedná o padělek či nikoliv (Novák, 2007, s. 34-37). Mezinárodními orgány a institucemi, které se zabývají ochranou práv duševního vlastnictví, je Evropský úřad pro boj proti podvodům - OLAF, Europol a Interpol.

4.2 Celní správa České republiky

Celní správa České republiky je bezpečnostním sborem, který zajišťuje výkon kompetencí v oblasti správy cel a některých daní, jakož i dalších nefiskálních činností. Je podřízena Ministerstvu financí. Organizační struktura je dvoustupňová a je tvořena Generálním ředitelstvím cel (dále jen „GŘC“), kterému je podřízeno 15 celních úřadů. Orgány celní správy jsou správními orgány a organizačními složkami státu. GŘC je účetní jednotkou. Pro účely hospodaření s majetkem státu, včetně prostředků státního rozpočtu, účetnictví a pracovněprávních vztahů mají celní úřady postavení vnitřních organizačních jednotek GŘC. GŘC je správním orgánem a organizační složkou státu s celorepublikovou územní a věcnou působností vymezenou zákonem o celní správě, případně jinými právními předpisy. Rozsah vykonávaných činností na tomto stupni řízení je vymezen ve zvláštní části organizačního řádu agendami vykonávanými v působnosti organizačních útvarů GŘC. Celní správa ČR má věcnou působnost v trestním řízení a to mimo jiné i v řízení o trestných činech spáchaných porušením celních předpisů a předpisů o dovozu, vývozu nebo průvozu zboží. Kompetence celních orgánů jsou však pouze ve stádiu prověřování a v možnosti realizace zkráceného přípravného řízení, neboť celní orgány nejsou vyšetřovacími orgány podle § 161 trestního řádu, ale mohou ve výjimečných případech provádět vyšetřování a jednotlivé úkony vyšetřování na základě dožádání. Dále mohou poskytovat odborná vyjádření oddělením ochrany duševního vlastnictví a v ojedinělých případech provádět úkony na žádost vyšetřujících orgánů nebo státního zastupitelství.

Celní úřady jsou správními orgány a organizačními složkami státu s územní a věcnou působností vymezenou zákonem o celní správě, případně jinými právními předpisy. Rozsah vykonávaných činností na tomto stupni řízení je vymezen agendami vykonávanými v působnosti organizačních útvarů celního úřadu. Generální ředitel je statutárním orgánem GŘC a ředitelem bezpečnostního sboru. Řídí GŘC a v plném rozsahu zodpovídá za jeho činnost. Svoji pravomoc může přenášet na jím určené celníky nebo zaměstnance, s výjimkou právních úkonů, u kterých je právními předpisy stanovena jeho výlučná působnost. Generálního ředitele na služební místo ustanovuje a odvolává ministr financí.

4.2.1 Kompetence celní správy

Mezi základní kompetence celní správy patří:

- správa cel a celní řízení
 - provádění celního dohledu a celní kontroly dováženého a vyváženého či prováženého zboží, rozhodování o určení celní hodnoty, kontrola dodržování obchodně politických opatření ČR a EU, kontrola zákazu při dovozu, vývozu a tranzitu zboží, řízení o porušení celních předpisů, pátrání po zboží protiprávně dovezené nebo vyvezené nebo odňaté celnímu dohledu, zajišťování osob, které zboží tomuto dohledu odňaly nebo se tohoto odnětí zúčastnily;
- správa spotřebních a energetických daní
 - jedná se o kompletní správu spotřebních daní, správu registru prodejců pohonných hmot, správa daní ze zemního plynu nebo dalších plynů či z pevných paliv a daň z elektřiny;
- dělená správa
 - jedná se o vybírání a vymáhání pokut či jiných peněžitých plnění, která byla uložena jinými správními úřady v řízení podle právního řádu;
- kontrola omezení plateb a pohybu peněz v hotovosti, které převyšují hodnotu 15000,- EUR, resp. zda jsou tyto platby prováděny bankovním převodem
- kontrola ohlašovací povinnosti osob při dovozu a vývozu finančních prostředků a cenných věcí
 - zejména kontrola finančních prostředků, dále zlata, diamantů, které převyšují hodnotu 10.000,- EUR;
- ochrana přírody

- kontrola dovozu či vývozu živočichů a chráněných rostlin odléhajících mezinárodní úmluvě o ochraně ohrožených druhů CITES;
- ochrana předmětů historické a kulturní hodnoty
 - zda přepravované komodity mají povolení k vývozu z území ČR;
- kontrola přepravy omamných a psychotropních látek
- kontrola v oblasti silniční dopravy
 - vážení vozidel, kontrola časového zpoplatnění tj. kontrola dálničních kupónů, kontroly výkonného zpoplatnění tj. kontrola mýtného, kontrola nebezpečných nákladů;
- kontrola zaměstnávání cizinců, dle zákonných povinností
- trestní řízení
 - kompetence vyplývající z postavení celních orgánů jako orgánů činných v trestním řízení u trestních činů v rámci porušení celních a daňových předpisů
- kontrola provozování hazardních her a dodržování zákazu reklamy na nepovolené nebo neohlášené hazardní hry;
- kontrola v oblasti evidence tržeb
- ochrana práv duševního vlastnictví

4.3 Porušování práv duševního vlastnictví

Důvody růstu výroby a prodeje padělaného zboží je zejména vysoký zisk a poměrně malé riziko odhalení a postihu. Zároveň se často jedná o zdroj financování organizovaného zločinu a praní špinavých peněz pocházejících z trestné činnosti. Vývoj porušování práv duševního vlastnictví zaznamenal v posledních letech velkých změn. Dříve se jednalo převážně o dovoz velkých kontejnerů již padělaného zboží, které se na našem území distribuovalo většinou do jednotlivých tržnic. Novým trendem je výroba padělek v ilegálních výrobnách až na území ČR nebo v zemích Společenství, kdy se například doveze kontejner oděvů neporušující žádnou z ochranných známek a teprve na našem území (po propuštění zboží do volného oběhu), se tyto oděvy nezákonně opatří některou značkou podléhající ochraně. Velkým problémem je v současnosti nákup padělaného zboží na internetu, kdy kupující mnohdy ani netuší, že porušuje práva k duševnímu vlastnictví, resp. že se jedná o padělek. Hodnota jednotlivě zadržené zásilky je přitom malá, ale z pohledu celkového dovozu a velkého množství zásilek dovážených do České

republiky, potažmo do Evropské unie, je velmi vysoká. Od této skutečnosti se odvíjí i výše škody. Při záchytu zboží dováženého v kontejneru se majiteli práva duševního vlastnictví vyplatí dát souhlas se správním řízením, provést analýzu zboží a další úkony vedoucí k zjištění, zda se jedná o nezákonný dovoz, či nikoliv, neboť škoda je pro tento subjekt značná. U individuálních zásilek v řádu několika dolarů (jeden pár obuvi porušující práva, jedna kabelka apod.), s ohledem na čím dál více sofistikovanější padělky, které jsou mnohdy na první pohled nerozpoznatelné, jsou náklady na analýzu, která by potvrdila padělané zboží a další náklady spojené se správním nebo soudním řízením, pro majitele práva velkou finanční zátěží. Závažným problémem je i anonymita prodejců nabízející padělané zboží na internetu, jednak se jedná většinou o prodejce s virtuálním sídlem, který v případě nebezpečí z prozrazení jednoduše svou stránku zruší a založí si obratem novou.

Jak zdůrazňuje strategie EU 2020, ochrana práv duševního vlastnictví je základem hospodářství EU a hlavním hnacím motorem dalšího růstu v oblastech, jako je výzkum, inovace a zaměstnanost. Prodej padělaného zboží je velkou hrozbou pro investice a zaměstnanost, neboť EU ztrácí přibližně 18.000 až 20.000 pracovních míst a to právě díky existenci průmyslu padělků. V každém případě se jedná o jev, který poškozují kulturní dědictví jednotlivých států.

Některé padělané výrobky (např. potraviny, kosmetické přípravky a hračky pro děti) vyráběné v neregulovaném prostředí mohou být pro občany velmi nebezpečné, neboť zpravidla nesplňují žádnou z bezpečnostních norem platných v rámci Společenství. Padělky zvyšují riziko daňových ztrát, neboť padělky jsou vzájemně předprodávány mezi mnoha plátců DPH, přičemž cena padělků je podhodnocena za účelem získání co největšího odpočtu DPH.

Celých 10% světového obchodu tvoří padělky a 50-80% padělků připadá na produkci z Číny, u cigaret vévodí padělky z Běloruska a Ukrajiny. Produkce padělků ve světě narůstá 30 -50% ročně, přičemž jen padělání léčiv se v posledních letech zvýšilo o 384 % (prezentace GŘC – Celní správa ČR ve vztahu k průmyslově právní ochraně práv duševního vlastnictví – seminář k výsledkům aplikovaného výzkumu rezortu Ministerstva zemědělství s. 3).

Z pohledu celosvětového měřítka, roční výnos činnosti pašeráků je odhadován na 460 miliard amerických dolarů, jak vyplývá ze zprávy OECD/EUPO z roku 2016. Podíl

obchodu s padělaným zbožím dosáhl celosvětově 2,5%, přičemž v Evropské unii se jeho podíl odhaduje na 5% (P. Cimrman, Clo-douane, 51 ročník, červenec – srpen 2017 s.10).

4.3.1 Zboží neoprávněně označené ochrannou známkou

Padělek je druhořadé zboží, často z nekvalitního materiálu, u kterého výrobce neoprávněným označením ochrannou známkou vytváří dojem, že jde o originální výrobek. Spotřebitel u originálního výrobku očekává kvalitu a především bezpečnost. Hlavním motivem padělatelů jsou zisky, protože ceny originálních výrobků některých luxusních značek jsou velmi vysoké. A to právě z důvodu kvality materiálů, zpracování a exkluzivity tohoto zboží.

Jak vyplývá z pravidelných zpráv Evropské unie pro oblast duševního vlastnictví komoditami, u kterých nejčastěji dochází k porušení duševního vlastnictví, jsou textil, obuv, mobilní telefony, jejich části a součásti, fonografická média jako jsou CD a DVD, hračky, drogistické zboží, hodinky, brašnářské zboží a léčiva. Čína zůstává i nadále hlavní zemí původu, odkud se zboží neoprávněně označené ochrannou známkou dováží do EU, jen v roce 2016 tvořily čínské výrobky 80% z celkového množství zadrženého zboží. Podobně jako v minulých letech zůstávají mezi hlavními producenty padělků následující země: Hong Kong (mobilní telefony a jejich součástky, paměťové karty, automobilové díly), Vietnam, Indie (medicína), Turecko (parfémy a kosmetika). Závažným společensky nebezpečným problémem současné doby je i zvyšující se nabídka a prodej podpůrných přípravků na erektilní dysfunkci, anabolik a steroidů.

4.3.1.1 Zboží nabízené v tržnicích

Od začátku letošního roku celní správa v Praze jen na tržnici v TTTM SAPA (obchodní centrum SAPA) provedla více jak 30 kontrol a zajistila 90 tisíc kusů nejrůznějších padělků. Těto největší tržnici na území České republiky, která je považována za srdce vietnamské komunity se říká Malý Hanoj či Malý Saigon. V případě úspěšného prodeje by majitelům ochranných známek vznikla škoda za téměř 17 milionů korun.

Ve všech tržnicích trhovci falzifikáty důmyslně skrývají tak, aby eliminovali odhalení. Do těchto skrýší pak zvou jenom prověřené zákazníky. Skrýše bývají často za dvojitou stěnou stánku, za plentou nebo za zrcadlem. V Česku jsou na tržnicích k prodeji zejména padělky textilu a obuvi, přičemž tyto komodity jdou nejvíce na odbyt. Značně pak v posledních letech narostl dovoz padělaných léků, zejména podpůrných

anabolických výrobků, elektronických cigaret a hraček, které často nesou značení Hannah Montana, Hello Kitty, Spidermann, Winie the Pooh apod. Mezi značkami vedou Louis Vuitton, Gucci, Rolex, Ray Bann, Armani, Adidas, PUMA, Roxy, Lacoste nebo Nike. Z elektroniky pak iPhony, iPady a další výrobky Apple (tydenikpolicie.cz/celnici-zajistili-v-prazske-trznici-sapa-tisice-padelku-značkoveho-zbozi/publikováno 21.7.2017).

V prostorách tržnice se celníkům často daří najít i úkryt s drogami. V poslední době výrazně stoupla obliba českého pervitinu, který je k dostání na příhraničních tržnicích. Veškeré padělané zboží, zadržené na tržnicích pak končí ve spalovnách nebo drtičkách.

4.3.1.2 Zboží nabízené na e-shopech

Internetový obchod s padělkami zaznamenal v posledních letech obrovský nárůst, zejména nabídka a prodej módních doplňků, textilního zboží a parfémů. Přičemž každoročně se navyšuje počet dovozů ze třetích zemí, zboží zakoupeného na internetu, realizovaný fyzickými osobami, které si zboží pořizují pro osobní potřebu. Byť je toto zboží dováženo pro osobní potřebu, nelze na něj nahlížet v souladu s platnou právní úpravou ve smyslu celních předpisů jako na zboží neobchodní povahy, neboť takové zboží má být dováženo mezi soukromými osobami nebo obsažené v osobních zavazadlech cestujících, přičemž toto zboží nesmí povahou ani množstvím svědčit o obchodním záměru a je zasíláno, aniž by příjemce odesilateli cokoli platil. U internetových obchodů tedy nejsou tyto podmínky splněny. Fenoménem posledních několika let je v oblasti internetových obchodů nástup asijských zejména čínských e-shopů, kdy nákupy v těchto čínských e-shopech (k těm největším patří například dobře známé internetové obchody jako Aliexpress, Visch či Dealextrime) tvoří v současné době zdaleka největší část z celkového objemu takto zakoupeného zboží, které je dováženo v zásilkách do tuzemska. Fyzické osoby si pro svoji osobní potřebu objednávají přes internet zboží všeho druhu (od oblečení, kosmetiky, různé elektroniky, až po léčiva). Zboží nabízené v těchto obchodech nese velká rizika spojená s jeho dovozem a to například riziko zadržetí zásilky ze strany celních orgánů, z důvodu zjištění porušení práva duševního vlastnictví. Často se jedná o nekvalitní zboží, které neodpovídá nabídce zboží na internetu, zboží může být zdravotně závadné nebo nebezpečné. Toto zboží je často ze strany odesílatelů opatřeno nepravdivými a podhodnocenými údaji o hodnotě zboží. Častou komoditou, kterou si fyzické osoby objednávají přes internet ze třetích zemí, jsou léčiva, přičemž

velmi často se v daném případě jedná o padělky. Zejména se jedná o zásilky z Číny, Singapuru, Indie nebo USA. Poměrně často se přes internet objednává léčiva typu „Viagra“ s účinnou látkou sildenafil (jako Sildigra, Cenforce, Kamagra), typu „Cialis“ s účinnou látkou tadalafil (jako Erectafil, Tadalista atp.) a další léčiva. Takovýto dovoz léčiv, je však nezákonný, neboť zákon č. 378/2007 Sb. o léčivech nepřipouští zásilkový výdej léčiv ze třetích zemí a tudíž není možné takto dovážená léčiva propouštět do volného oběhu (vnitřní informační materiál CS – Úskalí dovozu zásilek zboží pořízeného na internetu, červen 2017).

4.3.2 Internetové pirátství

Internetové pirátství v podobě rozmnožování autorsky chráněných děl a jejich šíření po síti, nebo vypalování filmů a hudby na nosiče dat a jejich následné nabízení k prodeji je v současnosti nejrozšířenější neoprávněné užívání děl. Tento fenomén, ačkoliv většinou jednotlivců není provozován za účelem zisku, tak způsobuje majitelům práv obrovské škody. Autorská díla jsou nejčastěji sdílena a stahována prostřednictvím datových úložišť například Ulož.to nebo pomocí P2P sítí (rovný s rovným).

Hájením autorských práv se zabývá Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním neboli OSA. Tento svaz byl založen již v roce 1919 samotnými autory. (<http://www.osa.cz/hlavn%C3%AD-menu/kdo-jsme/o-n%C3%A1s.aspx>)

Nezákonná činnost na internetu není zaměřena pouze na hudbu a filmy, ale jedná se i o počítačové programy. Jako nelegální software označujeme případy, kdy je užívána nelegální kopie softwaru, nebo licence poskytnuta více uživatelům než pro které byla zakoupena. Také napodobování originálního počítačového programu a jeho šíření porušuje práva autora a další práva k počítačovým programům či databázím.

Business Software Alliance (BSA) je společnost hájící zájmy softwarového průmyslu, která působí ve více než 80 zemích světa. Dle údajů z nové studie BSA uveřejněných na jejich oficiálních stránkách se v Česku užívá 33% nelicencovaného softwaru. (<http://ww2.bsa.org/country/BSA%20and%20Members.aspx>)

4.4 Ochrana duševního vlastnictví v rámci kompetencí Celní správy ČR

Boj s padělky je jednou z hlavních priorit a činností Celní správy České Republiky, která aktivně využívá svých pravomocí vycházejících z národní i evropské legislativy.

Celní orgány jsou jediným subjektem pro prosazování práva duševního vlastnictví, který má podle dohody TRIPS zvláštní poslání a zároveň je jediným státním orgánem samostatně vykonávajícím prosazování práv duševního vlastnictví u zboží dováženého ze třetích zemí a u zboží na vnitřním trhu. Celní orgány jsou kompetentní zasahovat proti zboží, které je podezřelé z porušení práv k duševnímu vlastnictví a zajistit majitelům dotčených práv jejich ochranu. Celní úřady jednak přijímají opatření k zabránění porušení práv duševního vlastnictví u zboží, které podléhá celnímu dohledu, tj. zboží dovážené ze třetích zemí, které ještě nebylo propuštěno do navrženého režimu, anebo nepodléhá celnímu dohledu, neboť se toto zboží již nachází na vnitrostátním trhu, tj. jedná se o zboží dovážené ze třetích zemí, které získalo propuštěním do volného oběhu status zboží Společenství, nebo zde bylo vyrobeno či na území ČR upraveno.

V následujících kapitolách bude detailněji zkoumán zejména postup při dovozu zboží.

V rámci rozdělení kompetencí se na úrovni Generálního ředitelství cel problematikou zabývá sekce pátrání, což je útvar plnící úkoly pověřených celních orgánů (policejních orgánů) vyplývající z trestního řádu pro policejní orgány, jako orgány činné v trestním řízení. Na úrovni celních úřadů se problematikou ochrany duševního vlastnictví zabývá odbor dohledu.

Celosvětově připadá více jak 70% všech případů zabavení padělaných výrobků na záchyt celních správ. Skutečnost, že se jedná o zásadní problematiku, dokládají údaje zpracované v příloze I – tabulka o počtu případů, kusů a hodnotách zadrženého zboží porušujícího práva duševního vlastnictví v EU a jejich vývoj v posledních letech. Jen v roce 2016 byla hodnota škody způsobená majitelům práv 672.899.102,- €. Tyto údaje vychází z pravidelné zprávy EU pro oblast duševního vlastnictví.

4.4.1 Postup celních orgánů

V současné době orgány Celní správy České republiky vykonávají dohled v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví a primárně se orientují na oblast kontrolní činnosti v rámci svých kompetencí. Při výběru zásilek vhodných ke kontrole využívají analýzy rizik. Pozitivní výsledek kontrolní činnosti pokračuje zpracováním spisové dokumentace vedoucí dále k daňovému nebo správnímu řízení. Následuje zabránění, popřípadě zničení zboží. Jedná se o souhrn úkonů a opatření, kterými celní orgány zajišťují dodržování

zákonů a dalších obecně závazných předpisů v rámci svých kompetencí týkající se celního dohledu.

Základem analýzy rizikivosti dovozu problémových komodit je rozsáhlá databáze subjektů a případů porušení. Při shledání dovozu rizikového zboží je aktivován elektronický rizikový (blokační) profil systému ERIAN, který nařídí příkaz ke kontrole daného zboží. Rizikový profil pro konkrétní podpoložku zboží informuje celní úřad o tom, že celní správa má k dispozici údaje o dovozu obdobného zboží, které nese známky nesrovnalostí, ať se již týká duševního vlastnictví, nebo nesrovnalostí týkající se hodnoty dováženého zboží. Celní úřad má povinnost ověřit, zda subjekt, pro nějž byl profil aktivován, se shoduje se subjektem dovážejícím zásilku. Celní orgány mají oprávnění k provedení buď částečné vnitřní kontroly, což zahrnuje vykládku nákladových kusů tak, aby po stranách kontejneru a na podlaze zůstala maximálně jedna vrstva nákladových kusů, přičemž namátkovým výběrem celníka je provedeno otevření zásilky a kompletní vybalení obsahu. Celní orgány mají taktéž oprávnění provést úplnou vnitřní kontrolu, tj. kontrolu veškerého zboží, přepočítání kusů, kontrolu dokladů a fyzickou kontrolu počtu kusů dovezeného zboží, včetně převážení a kontroly celkové hmotnosti a následného překontrolování, zda tyto údaje souhlasí s předloženými doklady. Při této kontrole celníci využívají různé detekční prostředky, jimiž lze snáze odhalit v zásilkách drogy nebo anabolika, přičemž nezanedbatelným pomocníkem jsou i speciálně vycvičení psi. Samotný kontrolní proces je nastaven v souladu s kapacitními možnostmi konkrétního celního úřadu, přičemž nelze vzhledem k objemu přepravovaného zboží v současné době zkontrolovat úplně veškeré zboží, které na naše území vstupuje (Metodická informace Generálního ředitelství cel č. 26/2017 s. 1-3).

V případě, že místně příslušný celní úřad pojme podezření z porušení práva k duševnímu vlastnictví má přístup k on-line rejstříkům, které nabízí informační přehled stavů ochranných známek a průmyslových vzorů. Přístup je zajišťován prostřednictvím internetových stránek Úřadu průmyslového vlastnictví (www.upv.cz). Informační přehled stavů ochranných známek a průmyslových vzorů, které jsou evidovány v těchto rejstřících, je k dispozici na intranetových stránkách odd. 215 GŘC.

Úřady u kterých mohou být práva duševního vlastnictví, zaregistrovaná jsou:

- a) Úřad průmyslového vlastnictví - pro národně registrovaná práva
- b) Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO)
- c) Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO)
- d) Evropský patentový úřad (EPO)
- e) Odrůdový úřad Společenství (CPVO)
- f) Evropská komise pro chráněná označení původu a chráněná zeměpisná označení

Po ověření informací a utvrzení v podezření, že kontrolované zboží porušuje právo duševního vlastnictví, je celník oprávněn požádat kontrolovanou osobu nebo subjekt o informaci vyvracející nebo potvrzující podezření z porušení práva duševního vlastnictví. Jedná se o zboží, u něhož existují dostatečné náznaky, že na první pohled je zbožím, které je předmětem činu porušující právo duševního vlastnictví, tj. jedná se o zařízení, výrobky nebo součástky, jež jsou primárně navrženy, vyrobeny nebo přizpůsobeny tak, aby umožnily nebo usnadnily obcházení jakékoli technologie, zařízení nebo součástky a které nemají svolení držitelé jakéhokoliv autorského práva. Pokud podezření z porušení práva duševního vlastnictví není ze strany dovozce jednoznačně vyvráceno, celní úřad přijme opatření, které sdělí deklarantovi nebo držiteli zboží do jednoho dne od jeho přijetí, doručením stejnopisu protokolu o pozastavení propuštění zboží do navrženého režimu nebo zadržení zboží. Protokol podepisují vždy dva celníci a osoba, která protokol přebírá. V daném případě deklarant nebo držitel zboží, tj. osoba, která má nad zbožím fyzickou kontrolu. Celní úřad k pozastavení propuštění zboží přistupuje zejména tehdy, kdy zboží ponechá u osoby, která jej navrhla na propuštění do některého celního režimu. V ostatních případech zboží zadrží. V protokolu musí být vždy poučení o tom, že osoba nesmí se zbožím nakládat, s výjimkou držení a skladování. Zároveň obsahuje poučení o možnosti potrestání v případě porušení tohoto zákazu. Pokud celní úřad rozhodne o zadržení zboží, ale rozhodne předmětné zboží ponechat u osoby mající nad zbožím fyzickou kontrolu, rozhodnutím ji uloží zákaz zničení zboží, nebo jinou manipulaci, s výjimkou držení nebo skladování. Porušení tohoto zákazu je přestupkem podle § 31 odst. 1 písm. b) či správním deliktem podle § 33 odst. 1 písm. b) zákona č. 355/2014 Sb. Proti přijetí opatření může osoba, vůči které bylo opatření přijato, podat námitku do 5 pracovních dnů, nicméně

podaná námitka nemá odkladný účinek a zmeškání lhůty na podání této námitky nelze prominout. O námitce rozhoduje ředitel celního úřadu, přičemž do rozhodnutí o námitce se nelze odvolat. Celní úřad má povinnost doručit oznámení o zadržení zboží osobám nebo subjektům, které mají oprávnění podat žádost o zahájení řízení na přezkoumání, zda bylo porušeno jeho právo duševního vlastnictví. Žadatelem je tedy osoba, která je držitelem některého práva duševního vlastnictví a má oprávnění právo vymáhat. Celním úřadem, který je věcně a místně příslušný k přijímání a projednání žádostí o přijetí opatření je Celní úřad pro Královéhradecký kraj, kterému se zasílají veškeré informace o přijetí opatření a to prostřednictvím aplikace COPIS. Tento informační systém je centrální databází pro celní orgány v EU, která umožňuje záznam a výměnu informací v oblasti vymáhání práv duševního vlastnictví. COPIS je tvořen centrální částí, která je spravována Evropskou komisí. Celní správa České republiky provozuje národní část. Tato aplikace je určena pro vykazování a sdílení údajů o žádostech o přijetí opatření a rozhodnutích Celního úřadu pro Královéhradecký kraj, jakož i o zboží vůči kterému bylo přijato opatření. O žádosti rozhodne celní úřad pro Královéhradecký kraj do 30 pracovních dnů od jejího obdržení. Jedná-li se však o žádost o přijetí opatření podanou po oznámení celních orgánů o přijetí opatření z moci úřední, své rozhodnutí o schválení či zamítnutí žádosti, vydá předmětný celní úřad do 2 pracovních dní.

Celní úřad předmětné zboží propustí do navrženého celního režimu, nebo ukončí jeho zadržení, pokud nelze určit osobu oprávněnou podat žádost o přijetí opatření týkající se údajného porušení práv duševního vlastnictví do jednoho pracovního dne od přijetí opatření, nebo pokud Celní úřad pro Královéhradecký kraj neobdrží žádost o přijetí opatření do 4 pracovních dnů od oznámení o přijetí opatření, nebo podanou žádost zamítne. Pokud bylo zboží zadrženo, vrátí se oprávněné osobě a o této skutečnosti se sepíše protokol.

Žádosti o přijetí opatření jsou oprávněny podat osoby a subjekty, které jsou uvedeny v čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013 ze dne 12. června 2013 o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 (dále jen „nařízení č. 608/2013“), přičemž žadatel je povinen předložit veškeré důkazní prostředky prokazující oprávněnost podání žádosti, jako je například výpisy z příslušných rejstříků, důkaz o autorství, dále uvedení práva duševního vlastnictví,

keré se mají vymáhat, technické údaje a plány o pravém zboží, včetně značení, jako například čárkový kód, vyobrazení, nebo fotodokumentaci. Žadatel dále předloží informace, které mohou identifikovat zboží tak, aby celní orgány dotyčné zboží snadno rozpoznaly. Dále žadatel sdělí informace nezbytné pro účely provedení analýzy a posouzení rizika porušení dotčeného práva nebo práv duševního vlastnictví, jako jsou například informace o oprávněných distributorech. Současně sdělí informace o své osobě. Žádost taktéž musí obsahovat závazek žadatele, že ponese veškeré náklady s řízením a že uhradí náklady spojené se zničením zboží, dále jeho souhlas, že údaje, které poskytl, může zpracovat Evropská komise a členské státy. Veškerá rozhodnutí o žádostech o přijetí opatření jsou celním úřadům oznámena prostřednictvím aplikace COPIS. Pokud je žádost o přijetí schválena, Celní úřad pro Královehradecký kraj stanoví lhůtu, ve které mají ostatní celní úřady přijímat opatření. Její délka však nesmí překročit jeden rok, ode dne následujícího po dni vydání rozhodnutí, nicméně tuto lhůtu lze prodloužit dle pravidel uvedených v č. 12 nařízení č. 608/2013. Projednání žádosti o přijetí opatření nepodléhá správnímu poplatku (Metodická informace č. 4/2017 ze dne 26.1.2017).

4.4.2 Určovací žaloba

Určovací žaloba se podává u Městského soudu v Praze, který rozhodne, zda zboží porušuje práva duševního vlastnictví či nikoliv. Pakliže soud dospěje k právnímu názoru, že předmětné zboží porušuje práva duševního vlastnictví, následuje fyzická likvidace zboží (spálením, rozdrcením, apod. pod celním dohledem), nebo může být zboží po splnění zákonem stanovených podmínek, jako je například odstranění všech ochranných známek a označení oděvu slovem HUMANITA na místě, které není na první pohled patrné, tj. na vnitřní straně oděvu, aby nebyla snížena důstojnost nositele, použito pro humanitární účely. Vždy je však nutný souhlas vlastníka ochranné známky. Proti porušiteli práv duševního vlastnictví zahájí celní úřad správní řízení, jehož výsledkem je zpravidla pokuta, propadnutí nebo zabránění zboží. Pokud majitel práva nepodá určovací žalobu, případ se nemusí projednávat v soudním řízení.

4.4.3 Sankce a tresty udělované Celní správou

Pokuty, nebo jiné postihy a sankce udělené celní správou jsou trestem za porušení zákona, přičemž pokuty nemají mít jen charakter sankce, ale též mají působit jako prevence.

Podle zákona č. 355/2014 Sb., zákon o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví, dle § 31 přestupky na úseku dozoru nad dodržováním povinností a zákazů v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví, lze fyzické osobě dle odst. 2 písm. c) uložit pokutu do výše 1.000.000,-Kč, pokud osoba nakládá se zbožím porušujícím právo duševního vlastnictví nebo pokud osobě bylo celním úřadem pozastaveno propuštění zboží nebo ponecháno zadržené zboží, které je podezřelé z porušení práva duševního vlastnictví. Právnícké nebo podnikající fyzické osobě lze pak za stejný přestupek uložit pokutu až do 10.000.000 Kč.

Co se týká přestupku na úseku opatření v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví v součinnosti s držitelem rozhodnutí pro vnitrostátní trh nebo s držitelem rozhodnutí dle § 32 tohoto zákona, lze uložit fyzické, právnícké nebo podnikající fyzické osobě pokutu až do výše 500.000,- Kč. Podle § 33 t.z. pokud fyzická, právnícká nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že naloží se zbožím v rozporu s podmínkami jeho bezúplatného převodu k humanitárním účelům. Pak mu hrozí pokuta až do výše 500.000 Kč, pakliže nezabrání zneužití nebo nezajistí úpravu padělků, které jsou určeny k humanitárním účelům, Pokud osoba nevyužije padělky k humanitárním účelům, hrozí mu pokuta až do výše 1.000.000,- Kč.

Nový zákon č. 250/2016 Sb., zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich ze dne 12. července 2016 pak definuje druhy sankcí tzv. „správní tresty“ jako napomenutí, pokuta, zákaz činnosti, propadnutí věci nebo náhradní hodnoty a zveřejnění rozhodnutí o přestupku.

Finanční prostředky, které jsou vybrány na pokutách, jsou pak příjem do státního rozpočtu České republiky.

4.4.4 Zboží zadržené při celním řízení

V celním řízení bylo v roce 2016 zaznamenáno celkem 863 případů zadržného zboží podezřelého z porušení práv duševního vlastnictví. Celkem bylo zajištěno 4 622 025 kusů zboží v celkové hodnotě 151.519.348,- Kč. V příloze D v tabulce, jsou uvedeny kusy

a hodnoty zadržného zboží, sestupně seřazeny do jednotlivých kategorií dle druhu zboží od nejvyšší hodnoty.

Nejvíce zboží bylo evidováno v kategoriích Hry, Ostatní a Součásti a technické příslušenství mobilních telefonů. Nejvyšší hodnoty dosahovalo zboží v kategorii Hry tj. 40.567.345,-Kč, při počtu 4.178.588 kusů a Hodinky tj. 30.410.168,- Kč, při počtu 450 kusů. Nejvíce zadržného zboží bylo odesláno z Číny, Spojených arabských emirátů a z Hongkongu. Většina zadržného zboží tj. 4.548.181 kusů byla zároveň zničena standardním postupem a jen u nepatrné části byl aplikován zvláštní postup pro malé zásilky tj. 123 kusů. Bezúplatný převod zboží pro humanitární účely v roce 2016 činil 173 kusů. V příloze E je uvedena tabulka se souhrnnými údaji počtu případů, počtu kusů a hodnot zadržného zboží v celním řízení v letech 2013 až 2016 a jejich procentuální meziroční podíl. Z této tabulky je patrné, že hodnoty zadržného zboží mají v uvedených letech klesající tendenci (výsledky v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví).

4.4.5 Zboží zadržné na vnitřním trhu

V oblasti vnitřního trhu bylo v roce 2016 evidováno celkem 2713 případů zboží podezřelého z porušení práv duševního vlastnictví. Celkem bylo zadrženo 228.115 kusů zboží v celkové odhadnuté hodnotě škody způsobené majitelům práv duševního vlastnictví 458.489.770,- Kč. V příloze F je zobrazena tabulka, kde jsou kusy a hodnoty zadržného zboží rozřazeny do kategorií a sestupně seřazeny od druhu zboží v nejvyšší hodnotě. Nejvíce zboží bylo evidováno v kategoriích Sportovní obuv, které bylo zadrženo 45.331 párů, Parfémy v počtu 34.898 kusů, kosmetika a Hračky. Nejvyšší hodnoty dosahovaly kategorie zboží Sportovní obuv 173.307.553,- Kč, Parfémy a kosmetika 95.101.657,- Kč a Oblečení 47.667.738,- Kč. Nejvíce zboží bylo zadrženo v ostatních prostorách například skladovací haly, na tržnicích, a v kamenných obchodech. Z celkového počtu zadržného zboží bylo zničeno pod celním dohledem 142.345 kusů/párů standardním postupem a 60.700 kusů ve zjednodušeném postupu. V příloze G je tabulka s obdobnými údaji jako výše uvedená tabulka z přílohy E, ale pro vnitřní trh.

4.5 Celní úřad Praha Ruzyně

Nejzatíženějším celním úřadem v oblasti celního řízení je Celní úřad Praha Ruzyně, který je specifický v tom, že je pohraničním úřadem, přičemž Letiště Václava Havla Praha

je nejvíce frekventovaným letišťem v České republice. Ročně zde prochází okolo 200 tisíc tun nákladu, které musí být co nejrychleji propuštěno do příslušných režimů. Toto tvrzení dokládá i tabulka zpracovaná v příloze H, která obsahuje počty případů ochrany práv duševního vlastnictví při celním řízení v porovnání všech celních úřadů v letech 2013 až 2016.

4.5.1 Letecké zásilky

U leteckých zásilek (pakliže je Česká republika prvním místem vstupu zboží na území Evropské Unie), má letecký přepravce nebo handlingový agent povinnost před přistáním letadla elektronicky odeslat zprávu ESD (vstupní souhrnná deklarace), která obsahuje informace o dováženém zboží, o odesilateli a příjemci zásilky. Na základě těchto údajů provede oddělení Hraničního dohledu Celního úřadu Praha Ruzyně společnou rizikovou bezpečnostní analýzu a v případě zjištění nebezpečí, nemusí být povoleno přistání letadla na letišti, nebo zásilka nemusí dostat povolení k vyložení z letadla a je vrácena zpět do země odeslání. Tato kontrola před přistáním letadla je prováděna ve všech státech Evropské unie, v případě prvního vstupu zásilky do Evropské unie. Následně je zásilka uložena v dočasném skladu a souhrnným celním prohlášením přihlášena pod MRN číslem na manifest celního úřadu. Od této chvíle je zásilka registrována celním úřadem a celníci mohou provést kontrolu ve skladech, a to ještě před tím, než deklarant nebo příjemce podá celní prohlášení s návrhem na propuštění zboží do některého z celních režimů. Jak již bylo výše uvedeno, první analýza probíhá přijetím ESD, ale kontrola může být provedena i na podkladě poznatků či zkušeností s konkrétním příjemcem, či při podezření z netradiční trasy dopravy zásilky. Vytipované zásilky vnitřně kontrolují celníci z oddělení Hraničního dohledu, přičemž při faktickém pohybu ve skladu si mohou celníci namátkově vybírat další podezřelé zásilky, jako jsou typické čínské zmačkané žoky s textilem. Tyto žoky velmi často obsahují zboží porušující práva k duševnímu vlastnictví.

U poštovních zásilek tato vstupní analýza neprobíhá. U expresních přepravních společností jako je například DHL Express (Czech Republic) s.r.o., Federal Express Czech s.r.o. nebo UNITED PARCEL SERVICE CZECH REPUBLIC, s.r.o. probíhá prvotní analýza kontrolou souhrnného celního prohlášení, kde jsou uvedeny jednotlivé obsahy zásilek, včetně odesílatelů a příjemců. Tato elektronická analýza údaje validuje s databází

subjektů, u kterých v minulosti došlo k porušení celních předpisů. K další analýze dochází na základě zjištěných údajů z mezinárodních informačních sítí, nebo na podkladě upozornění zahraničních celních orgánů. V elektronickém souhrnném prohlášení jsou uvedena upozornění na možná rizika. Vytipované zásilky pak následně kontrolují pracovníci oddělení Hraničního dohledu. Třetí fáze analýzy probíhá při samotném celním řízení, nejčastěji s návrhem na propuštění zboží do volného oběhu, kdy systém upozorní na rizikové sazební zařazení, kdy může upozornit celníka na případné riziko a ten může z důvodu odstranění pochybností, nařídit vnitřní kontrolu zásilky.

4.5.2 Poštovní zásilky

Poštovní zásilky jsou na území České republiky dopravovány Českou poštou s.p., prostřednictvím jediné pobočky s mezinárodním provozem na území našeho státu. Z důvodu urychlení procesu ve stejné budově sídlí detašované pracoviště Celního úřadu Praha Ruzyně odd. 23 - pošta, které zásilky celně odbavuje. Zásilky ze třetích zemí jsou tříděny za využitím RTG přístroje. Na zásilky, které jsou umístěny v dočasném skladu podává deklarant, v daném případě Česká pošta s.p., souhrnné celní prohlášení. Zásilky jsou propouštěny do navržených režimů buď bez fyzické kontroly, kdy se celnímu úřadu pouze předkládá seznam jednotlivých zásilek, přičemž tento seznam musí obsahovat údaje o odesilateli, příjemci, druhu zboží, hmotnosti a hodnotě zboží, nebo fyzickým předložením zásilek. Celní úřad má právo se rozhodnout, zda provede vnitřní kontrolu zásilky či nikoliv. Pokud je zásilka umístěna do dočasného skladu České pošty, příjemce může využít zastoupení tohoto deklaranta. V tom případě Česká pošta podává celní prohlášení elektronicky, na jehož základě celní úřad zásilku propustí do volného oběhu. Celní úřad vyhodnocuje rizikovost zásilek za využití blokačních tabulek, přičemž se zaměřuje zejména na problematiku pozměněných dokladů o ceně skutečně placené, na dovoz zboží porušující právo duševního vlastnictví, tj. na padělané zboží, popřípadě na zboží podléhající ochrany CITES.

4.6 Informovanost veřejnosti

Celní správa se snaží účelně informovat veřejnost. Na internetových stránkách celní správy se nachází informace o zákazu či omezení dovozu některých komodit, týkající se ochrany duševního vlastnictví, či v rámci Mezinárodní úmluvy CITES na ochranu volně

žijících druhů živočichů a rostlin. Celní správa má pro veřejnost k dispozici velké množství informačních letáků, které lze získat například na jednotlivých celních úřadech nebo na letišti v odletové či příletové hale na letišti Václava Havla v Praze. Zároveň se celní správa účastní různých veřejných akcí, ať je to v poslední době například 80. výročí založení letiště Ruzyně ve dnech 10 - 11.6.2017, kde měla k dispozici svůj informační stánek. Zde mohl zájemce získat informace k dané problematice, a prohlédnout si ukázkou některých padělků, které celní správa v rámci své činnosti zadržela. Celní správa je často zvána i do televizních pořadů, přičemž některé mediální výstupy mají preventivní charakter zejména v období před Vánocemi týkající se dovozu padělaného zboží. Další akce, kterých se zúčastňuje, jsou například dny otevřených dveří, exkurze pro školy, nebo výstupy v rádiu a televizi. V příloze B je přiložena tabulka s počty tiskových zpráv Celního úřadu Praha Ruzyně a jejich mediálními ohlasy. V těchto pořadech se snaží informovat o škodlivosti a nebezpečnosti padělků, jako jsou například padělky nebezpečných hraček, které obsahují velké množství ftalátů nebo na nebezpečné léky, například viagra. V příloze C jsou uvedeny otázky, které byly kladeny tiskové mluvčí Celního úřadu Praha Ruzyně ve dvou televizních pořadech.

4.7 Případové studie a názor autora práce

V příloze A jsou detailně zpracovány 3 případové studie záchytů zboží podezřelého z porušování práv duševního vlastnictví. Tyto studie uvádí konkrétní postupy z praxe na Celním úřadě Praha Ruzyně od doby zjištění, zajištění předmětu podléhajícího duševnímu vlastnictví a následného správního řízení.

V prvním případě byl zpracován případ dovozu 40 kusů lampiček podezřelých z porušení slovní ochranné známky. V daném případě byl použit zjednodušený postup v souladu s nařízením č. 608/2013, kdy držitel rozhodnutí celnímu úřadu do 10 pracovních dnů ode dne oznámení o zadržení zboží písemně potvrdil v souladu s článkem 23 odst. 1 písm. a) Nařízení 608/2013 Sb., že podle jeho názoru bylo porušeno právo duševního vlastnictví a současně písemně potvrdil souhlas se zničením zboží v souladu s článkem 23 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení, přičemž tento souhlas nelze ve zjednodušeném řízení vzít zpět. Naopak držitel zboží nepotvrdil ve lhůtě 10 pracovních dnů od oznámení o zadržení zboží svůj souhlas, ani neoznámil svůj nesouhlas se zničením zboží a proto byla tato nečinnost celním úřadem v souladu s článkem 23 odst. 1 písm. c) nařízení 608/2013

brána jako vyjádření souhlasu se zničením zboží. Toto zjednodušené řízení umožňuje zničení zboží pod dohledem celních orgánů bez nutnosti zahajovat soudní řízení o určení, že bylo porušeno právo k duševnímu vlastnictví.

Ve druhém případě je zpracován případ dovozu 500 kusů laků na nehty podezřelých z neoprávněného označení ochrannou známkou. V daném řízení se jednalo o případ, který nemohl být projednán zjednodušeným postupem dle článku 23 nařízení 608/2013 Sb., neboť držitel zboží podal námitku proti zadržení zboží. Námitka se podává celnímu úřadu, který zboží zadržel ve lhůtě 5 pracovních dnů a u zboží, které může podléhat zkáze 3 pracovní dny ode dne oznámení o zadržení zboží, přičemž zmeškání lhůty nelze prominout. Námitka nemá odkladný účinek. O věci rozhoduje ředitel celního úřadu. V daném případě věc nebyla dořešena v rámci občanskoprávní žaloby, neboť majitel ochranné známky, byť původně žalobu zvažoval, od svého záměru ustoupil. Z tohoto důvodu celnímu úřadu nezbylo, než předmětné zboží vrátit držiteli zboží a následně toto zboží propustit do volného oběhu. Důvod proč majitel ochranné známky od svého úmyslu domáhat se svého práva občanskoprávní žalobou ustoupil, není znám, autor této práce je však toho názoru, že pravděpodobným důvodem byla nízká škoda (500 ks laků), dlouhá doba projednání v rámci soudního řízení a s tím spojené vysoké finanční náklady bez záruky jejich návratnosti.

Ve třetím případě byl zpracován případ dovozu 8010 kusů paměťových karet podezřelých z neoprávněného opatření ochrannou známkou. V dané věci bylo zahájeno sporné řízení podáním žaloby na určení, nicméně ještě před vydáním (zpravidla) rozhodnutí pro uznání nebo pro zmeškání, vzal majitel práva k duševnímu vlastnictví svou žalobu zpět, přičemž důvody celnímu úřadu nesdělil. Z tohoto důvodu nezbylo celnímu úřadu nic jiného, než zadržené zboží vrátit zpět deklarantovi. Bohužel ani v tomto případě nemohl být případ považován za precedentsní, který by eventuálně do budoucna mohl odradit další subjekty obchodující s padělaným zbožím. Autor této práce vlastním šetřením zjistil, že v současné době se u soudu nachází pouze jeden neuzavřený případ z roku 2016. Poslední soudní řízení, které skončilo vydáním pravomocného rozsudku je z roku 2014, kdy byl příjemce zboží, resp. jeho zplnomocněný zástupce Obvodním soudem pro Prahu 6 teprve dne 15.3.2017 uznán vinným a odsouzen k 50 ti hodinám obecně prospěšných prací a zabráním zadrženého zboží. Tato skutečnost potvrzuje domněnku autora této práce,

že jeden z hlavních důvodů, proč majitelé práva od určovací žaloby odstupují nebo ji nepodávají, je zdlouhavost soudního řízení a tím spjaté další finanční náklady.

Platná právní úprava je dle názoru autora práce dostatečná, nicméně záleží zejména na výkladu a v aplikovatelnosti. Vstoupila v platnost 1.1.2015 a byla největší legislativní změnou od roku 2006. Lze konstatovat, že rozšířila celním orgánům kompetenční pravomoc zasahovat proti zboží podezřelému z porušení práv duševního vlastnictví v rámci vnitrostátního trhu a zároveň navazuje na obdobné unijní předpisy v této oblasti a je s nimi v kompatibilitě. Jako největší praktická překážka při výkonu činnosti se jeví aplikace COPIS, která je nepřehledná a mnohdy neobsahuje zásadní informace. V oblasti celního řízení je výrazným rizikem roztržitost evidencí jednotlivých členských států EU. Pokud umožňuje legislativa EU propouštět zboží do volného oběhu příjemcům v jiných členských státech EU, měl by existovat systém, který by umožnil získávat informace o těchto příjemcích. Názor nadměrné administrativní zátěže je dán nedostatečnou personální situací v celní správě, kvůli které oddělení kontroly zpracovává i kompletní administrativu celého případu. Z ochrany práv duševního vlastnictví orgány celní správy autor spatřuje jako největší přínos ochranu spotřebitele z hlediska bezpečnosti výrobků. Na tento aspekt by měl být dle názoru autora kladen i největší důraz při mediální prezentaci. Názor autora je částečně podpořen i názorem dalších několika kolegů z Celní správy České republiky, se kterými byl proveden nestandardizovaný řízený rozhovor. Tento rozhovor je zpracován v příloze X.

5. Hodnocení zkoumání a návrhy řešení

Padělání zboží je dlouhodobým fenoménem, přičemž padělatelé jsou schopní se přizpůsobit všem módním trendům a požadavkům zákazníků. Důvodů proč si lidé padělky kupují, může být několik. Jednak to je rychlé upokojení potřeb kupujícího, kdy si padělek může dovolit koupit prakticky každý. Levný padělek, je díky čím dál více sofistikovanejšímu napodobování prakticky nerozpoznatelný na první pohled od originálu. Jediné co originál od padělku od sebe výrazně odlišuje je jeho cena. Pochopitelně kvalita za originálem velmi zaostává. Dalším důvodem je jednoduchý přístup k padělkům a to zejména nákupem přes internet. Je otázkou názoru do jaké míry kupující ví, či tuší, že nakupuje neoriginální výrobek, ale v každém případě nízká cena, oproti originálu, by měla být dostatečnou indicií. Dle názoru autora práce, zde hraje významnou roli i historická zkušenost, kdy dříve bylo zcela běžné, že se zboží, které nebylo možné získat v obchodní síti, pašovalo, kopírovalo nebo získávalo jiným nezákonným způsobem. Společnost se tak stala rezistentní k tomuto nezákonnému jevu a kopírování, pašování či padělání je dodnes společností, z pohledu trestněprávního i společenského obecně tolerováno. Úkolem celních orgánů je tedy potírání tohoto jevu v rámci svých kompetencí.

V současné době vidí autor problém zejména v tom, že celní správa často supluje činnost, resp. nečinnost samostatných majitelů práv. Majitelé práva mnohdy nemají zájem o spolupráci při prokazování padělaného zboží, a to zejména v případech, kdy se jedná o drobné zásilky nakoupené přes internet a náklady na prokazování by tak převýšily samotnou škodu. Běžně se stává, že majitel práva neučiní žádné další kroky k objasnění, majitelé práva musí být upomínáni o dodání znaleckého posudku, který je nezbytný k určení, zda se v dané věci jedná o padělek či nikoliv. Pakliže majitel práva odmítne spolupracovat, nezbyvá než zajištěné zboží držiteli zboží vrátit a ten je následně uvede na trh. V tomto směru je nezbytné prohlubovat spolupráci zástupců s celními orgány, která by vedla k efektivnějším kontrolám a především k urychlení průběhu šetření a rychlejšímu ukončení případu. V nové právní úpravě jdou náklady na analýzu k prokázání padělku a následné zničení tohoto padělku na vrub majitele práva a stát se staví pouze do role prostředníka mezi držitelem zboží a majitelem práva. Majitel práva však není ke spolupráci a k řešení a prokázání padělků motivován, protože jak již bylo v této práci několikrát zmíněno, jedná se pro něho o náklady bez jistoty navrácení. Tato skutečnost ostatně vyplývá i ze tří kazuistik, které autor této bakalářské práce zpracoval. Na jedné straně nová právní úprava přesunula

odpovědnost ze strany státu na majitelé práv, nicméně ti nyní velice pragmaticky zvažují, kdy se jim vyplatí dát souhlas se zničením zboží a následně podat návrh na určení a na náhradu škody. Soudy jsou dlouhodobě zahlceny nad rámec kapacitních možností a soudní řízení je v obecné rovině neúměrně zdlouhavé, pohybující se často až na hranici procesních lhůt.

Další problém je personální vyčerpání celní správy. Počet zásilek ze třetích zemí se meziročně neustále zvyšuje, počet pracovníků, kteří zásilky odbavují však nikoliv. Celní správa v rámci personalizace je nastavena na tabulkový systém a je velice nepružná k změnám v personální oblasti, pakliže jde o vývoj směrem ke zvyšování počtu dovozů. Je pak fyzicky nemožné provádět kontrolu veškerých zásilek a kontrola probíhá pouze náhodně resp. na podkladě vyhodnocení rizikových analýz nebo RTG kontrol. Personální politika se samozřejmě odvíjí od rozpočtových možností státu, kdy v minulých letech šla spíše cestou škrtů, úspor a snižování stavů. Po plošném snížení základního platu příslušníků ozbrojených složek v roce 2011, pak mnoho zkušených příslušníků odešlo a nebylo je kým nahradit. Roli zde hrála i finanční motivace. Těžko lze předpokládat zájem o práci celníka, pakliže finanční ohodnocení příslušníka celní správy do roku 2016 nedosahovalo ani celorepublikového průměru. Na druhou stranu lze hodnotit kladně, že v této oblasti došlo alespoň k narovnání platů 10% s účinností od července 2017. Tímto zvýšením však došlo pouze k narovnání platů příslušníků ozbrojených sil, který jim byl dříve ponížen. Zvýšení platu v listopadu 2016 o 3% lze považovat za zvýšení v rámci inflace. Přestože se z dlouhodobého hlediska resort stále nachází ve stagflaci, lze v tomto směru do budoucna předpokládat pozitivní trend.

Dalším problémem dle autora práce je i samotný dovoz rizikového zboží. Trend s padělaným zbožím prošel mnohými změnami, neboť dovozci se snaží být stále o krok napřed a snížit tak riziko odhalení na minimum. Tak jak již bylo dříve uvedeno, padělané zboží, které by bylo označeno ochrannou známkou, často nevstupuje na území Společenství, ale je opatřeno ochrannou známkou, až na tomto území. Tím pašeráci snižují riziko odhalení. V současné době je sice nastaven systém antidampingových cel na rizikové komodity, nicméně dovozci se snaží výši dovozních nákladů eliminovat uváděním nepravdivých údajů o zboží nebo předkládáním podhodnocených faktur. Jediné řešení je tak opět dostatečné množství zkušených pracovníků, kteří budou v co největší míře, za pomoci co nejvíce dostupných technických prostředků, pašované zboží odhalovat

a to jak v celním řízení, při propouštění zboží do volného oběhu, ale rovněž při odhalování již propuštěného zboží do volného oběhu na území tuzemska a to zejména v tržnicích. Zde autor práce spatřuje problém, který je opět spjatý s nedostatečnou personalitou. Trhovci jsou za velmi krátkou dobu schopni rozlišit zákazníka od kontrolujícího celníka v civilu. Tyto informace si trhovci předávají mezi sebou a stačí tak zboží ukrýt dříve, než kontrola dorazí. Řešením je neustálá výměna kontrolujících celníků v rámci personální výpomoci mezi jednotlivými celními úřady.

Autor práce spatřuje problém i ve využívání aplikace COPIS, což je základní nástroj celních správ Evropské unie pro ochranu práv duševního vlastnictví. Správcem této aplikace je Evropská unie, na národní úrovni Celní úřad Hradec Králové. Aplikace je dle uživatelů nepřehledná a chybí v ní často základní informace, jako jsou například popisy chráněného vzoru, značky a fotodokumentace. Nápravu autor shledává ve zlepšení vnitřní komunikace v rámci celní správy služebním postupem až na úroveň GŘC a následná prezentace na úrovni komise EU, protože jedině ti, kteří s aplikací pracují, tyto nedostatky znají, a proto musí iniciovat řešení problému. Na špatně fungující základní nástroj pro boj s padělkem navazuje roztržitost evidencí jednotlivých členských států EU. Je nutné mimo jiné propojení databází jednotlivých členských zemí EU s možností online informování o porušitelích v oblasti padělků. Jak zdůrazňuje zpráva EU Strategie 2020 - mezinárodní spolupráce je klíčem k předcházení vstupu zboží porušujícího práva duševního vlastnictví na trh EU. Cílem zástupců EU by mělo být rozvinutí užší spolupráce s čínskými celními orgány a orgány jiných třetích zemí pro vymáhání práv duševního vlastnictví s cílem jednat u kořene problému.

Dalším možným zlepšením situace v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví je maximální informovanost laické veřejnosti. Větší mediální apel na nebezpečnost výrobků porušujících práva duševního vlastnictví oproti často propírané výši škody způsobené majitelům práv by dle názoru autora mohl mít za následek větší ostražitost spotřebitelů před nákupem takového zboží. Tím pádem by mohlo dojít aspoň částečně k omezení poptávky, což by v konečném důsledku ovlivnilo i nabídku produktů porušujících práva duševního vlastnictví. Celní správa v této oblasti udělala velký kus práce. Jak je vidět z mediálních výstupů a ohlasů médií na tiskové zprávy Celního řádu Praha Ruzyně odkazované v podkapitole 4.6 prioritou celní správy je stále zvyšování všeobecné povědomosti o dané problematice a zvyšování informovanosti.

6. Závěr

Základy právní ochrany týkající se duševního vlastnictví spadají až do období středověku, přičemž velkého rozmachu došlo v 19 století v období průmyslové revoluce, v souvislosti s rozvojem mezinárodního obchodu. Od té doby Česká republika prošla velký kus cesty a v oblasti problematiky ochrany duševního vlastnictví a s ní spjatých právních úprav se stala na mezinárodním poli silným a spolupracujícím partnerem. Postupně se stala členem různých mezinárodních organizací a je vázána mnohými mezinárodními smlouvami, které ratifikovala. Po vstupu do Evropské unie Česká republika postupně novelizovala svou právní úpravu tak, aby byla v synchronizaci s právními úpravami Evropské unie, přičemž přijetím zákona č. 355/2014 Sb. o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví došlo k završení tohoto procesu. Ochrana práv duševního vlastnictví je prioritou nejen celních orgánů, ale i ostatních státních organizací, které při odhalování a potírání této problematiky spolupracují a to hlavně v oblasti vzájemného předávání informací. Jediným zájmem padělatelů je vyrobit zboží co nejlevněji a co nejdražší je prodat, otázka bezpečnosti, či environmentální stránka podnikání je nezajímá, stejně tak právo duševního vlastnictví. Přivádí tak spotřebitele v omyl. Nelegální činnost porušovatelů práv duševního vlastnictví zahrnuje téměř všechny druhy výrobků a služeb a geograficky pokrývá všechny oblasti světa. Česká republika průměrně ročně přijme 839 opatření proti zboží podezřelému z porušení práv duševního vlastnictví, přičemž ve statistikách vedou ty celní úřady, u kterých probíhá celní řízení pro zboží přepravované prostřednictvím specializovaných přepravních společností. Dovožci se zřejmě domnívají, že ve velkém množství přepravovaných zásilek se tyto zásilky nezachytí. Celní orgány se při odhalování zásilek porušující právo duševního vlastnictví spoléhají na podpůrné analytické nástroje, zařízení umožňující předběžnou kontrolu zboží a zkušenost celníků provádějící celní řízení, kdy jsou na základě nastavených kontrolních mechanismů ke kontrole vytipovány položky, které by mohly obsahovat závadové zboží. Počet celních řízení u zásilek v poštovním styku je v současné době obrovský a vytíženost neustále stoupá a to díky zvyšující se oblibě objednávání zboží prostřednictvím třetizemních e-shopů, přičemž Čína je stále největším lídrem ve výrobě padělaného zboží. Současná platná právní úprava je dle názoru autora dostatečná. Zejména po legislativních změnách došlo ke zlepšení, neboť došlo k rozšíření kompetenčních pravomocí celním orgánům, kdy mohou efektivněji zasahovat proti zboží

podezřelému z porušení práv duševního vlastnictví. Přetrvávají však problémy zejména v otázce personální vytíženosti a administrativní zátěže, a taktéž v oblasti vnitřních aplikačních systémů, které jsou málo přehledné a neobsahují všechny potřebné informace. Prostor na zlepšení se nachází v možnosti rozšíření počítačových aplikací, kde autor spatřuje nezbytnost zlepšit a sjednotit evidence v rámci jednotlivých členských států Evropské unie, neboť pokud umožňuje legislativa EU propouštět zboží do volného oběhu příjemcům v jiných členských státech EU, měl by existovat systém, který by umožnil získávat informace o těchto příjemcích u všech členských států. Vysoké sankce při záchytu by neměly pouze trestat, ale jejich úlohou by měla být i prevence. K tomu by mohl nápomoci nový zákon č. 355/2014 Sb., který oproti předešlé právní úpravě sankce zpřísnil.

Potírání pirátství a obchodu s padělaným zbožím je celosvětovým problémem, které by nebylo možné efektivně řešit bez nezbytné spolupráce státních orgánů s majiteli práv, s deklaranty i laickou veřejností, neboť bez úzké spolupráce všech zúčastněných osob není možné efektivně padělatelství odhalovat, eliminovat a řešit. Základem je i dobrá informovanost laické veřejnosti o zdravotních rizicích padělků, přičemž výroba padělků, jejich distribuce a prodej je současně velkou hrozbou pro investice a zaměstnanost na celém světě. Ve chvíli, kdy si veřejnost uvědomí všechna rizika, sníží se zákonitě poptávka po nekvalitním levném zboží a mělo by tak dojít ke snížení výroby a distribuce padělků, neboť když nebude poptávka, dojde časem k snížení nabídky.

V bakalářské práci byly zjištěny způsoby, rozsah a příčiny porušování práv duševního vlastnictví včetně negativních dopadů. Důkladnou analýzou problematiky byly zjištěny nedostatky v legislativě, v organizaci a řízení práce a navrženo opatření k jejich eliminaci a efektivnějšímu výkonu ochrany práv duševního vlastnictví. Dle názoru autora práce se zadané cíle zpracované bakalářské práce podařilo naplnit.

7. Seznam použitých zdrojů

NOVÁK P. A KOLEKTIV. PROSAZOVÁNÍ PRÁV Z DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ, UČEBNÍ TEXTY, I DÍL, SEŠIT 1, ELSO GROUP, 2007

MUNKOVÁ. A KOLEKTIV. PROSAZOVÁNÍ PRÁV Z DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ, UČEBNÍ TEXTY, I DÍL, SEŠIT 2, ELSO GROUP, 2007

JEŽEK. A KOLEKTIV. PROSAZOVÁNÍ PRÁV Z DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ, UČEBNÍ TEXTY, HP INVENT, 2003

TELEC I. *Přehled práva duševního vlastnictví. 1 vyd.* BRNO: nakladatelství Doplněk, 2002, ISBN:80-7239-110-0

JAKL L. a kolektiv. *Aktuální otázky práv k duševním vlastnictví*, 1 vyd. Metropolitní univerzita Praha o.p.s., Praha 2016, ISBN: 978-80-87956-32-8

JAKL L. a kolektiv. *Práva k duševnímu vlastnictví a jejich uplatňování*, 1. vyd. Metropolitní univerzita Praha o.p.s., Praha 2016, ISBN: 978-80-87956-29-8

Chloupek V., Hartvichová K. a kolektiv. *Patentový zákon*. 1 vyd. Nakladatelství C.H.Beck, 2017, ISBN: 978-80-7400-268-7

Interní zdroje:

prezentace GŘC – Celní správa ČR ve vztahu k průmyslově právní ochraně práv duševního vlastnictví – seminář k výsledkům aplikovaného výzkumu rezortu Ministerstva zemědělství

Metodická informace Generálního ředitelství cel č. 26/2017

Metodická informace Generálního ředitelství cel č. 4/2017 ze dne 26.1.2017

vnitřní informační materiál CS – Úskalí dovozu zásilek zboží pořízeného na internetu, červen 2017

Clo-Douane 1/2015, měsíčník Celní správy České republiky, Duševní vlastnictví a nová legislativa

čl. 1 vyhl. č. 64/1975 Sb., ve znění vyhl. č. 81/1985 Sb.

Clo-Douane, měsíčník Celní správy České republiky, Trendy světa padělků a napodobenin, 51 ročník, červenec – srpen 2017

Internetové zdroje:

tydenikpolicie.cz/celnici-zajistili-v-prazske-trznici-sapa-tisice-padelku-znaczkoveho-zbozi/publikováno 21.7.2017

<https://cs.m.wikipedia.org>

www.sagit.cz/info/ss04109

[www.upv.cz/cs/právní-mezinárodní-smlouvy-spravované-wipo.html](http://www.upv.cz/cs/pravni-mezinarodni-smlouvy-spravovane-wipo.html)

<http://www.osa.cz/hlavn%C3%AD-menu/kdo-jsme/o-n%C3%A1s.aspx>

<http://ww2.bsa.org/country/BSA%20and%20Members.aspx>

8. Přílohy

Příloha A

Případové studie

Kazuistika č. 1

Dne 17.2.2017 pracovníci Celního úřadu Praha Ruzyně (dále jen „celní úřad“), provedli v dočasném skladu kontrolu zboží, při které byla provedena kontrola zásilky obsahující 40 ks lampiček. U tohoto zboží pojali podezření, že porušují slovní ochrannou známku. Zásilka byla odeslána z Číny, pro společnost usazenou v České republice. Téhož dne byl předvolán zástupce společnosti (deklarant), která zásilku do České republiky přepravila, k podání vysvětlení ve věci. Zástupce deklaranta do protokolu uvedl, že dle doprovázející faktury měly být v zásilce hračky v hodnotě 50,- USD. Téhož dne bylo předmětné zboží zadrženo pro důvodné podezření z porušení slovní ochranné známky, neboť způsob balení a druh přepravy neodpovídalo způsobu balení a druhu přepravy u originálních výrobků. Taktéž chyba v popisu umístěném na krytu baterií výrobku naznačovalo, že se nejednalo o originální výrobek, čemuž taktéž naznačovala skutečnost, že balení neobsahovalo doprovodné dokumenty vztahující se k ochranné známce. Celní hodnota zadržného zboží byla stanovena ve výši 12.000,- CZK. Únik na cle, daních a poplatcích byl stanoven ve výši 0,- CZK.

Dne 20.2.2017 byl o zadržení zboží informován majitel ochranné známky. Dne 1.3.2017 majitel ochranné známky sdělil celnímu úřadu své stanovisko, ve kterém dospěl k závěru, že po přezkoumání dovezeného zboží a na základě odborného posudku, dovezené zboží není originál a veškeré zboží, které bylo celním úřadem zadrženo, představuje jednoznačně zásah do práv k jeho ochranné známce a přestože zboží nese prvky chráněné ochrannou známkou, nedal souhlas k jeho výrobě nebo distribuci. Na všech zadržných produktech pak majitel ochranné známky shledal zjevné typografické chyby, které závěry znaleckého posudku potvrzují. Majitel ochranné známky dal souhlas se zničením zbožím.

Dne 20.3.2017 celní úřad vydal rozhodnutí o zničení předmětného zboží, které bylo shledáno zbožím porušující práva k duševnímu vlastnictví s tím, že zničení zboží bude provedeno pod celní kontrolou na odpovědnost držitele rozhodnutí, tj. majitele práva.

Dne 27.4.2017 bylo předmětné zboží zničeno pod celním dohledem v rotační peci a o této skutečnosti byl dne 29.4.2017 majitel ochranné známky informován. Náklady řízení byly dle vyhlášky č. 440/2016 Sb. a metodické informace 6/2016 stanoveny ve výši 96,47 CZK. Náklady vzniklé dopravou předmětného zboží ze skladu celního úřadu k likvidaci služebními motorovými vozidly byly stanoveny ve výši 17,82 CZK, náklady vzniklé likvidací předmětného zboží byly společností, která likvidaci povedla, vyčísleny ve výši 39,33 CZK. Náklady spojené se skladováním celní úřad vyčísлил ve výši 10,85 CZK. Vzhledem ke skutečnosti, že výše uvedené náklady nepřekročily částku 100,- CZK, nebyly předepsány účastníku řízení k úhradě, s ohledem na zásadu hospodárnosti zakotvenou v § 6 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu.

Závěr

V daném případě byl použit zjednodušený postup v souladu s nařízením č. 608/2013, kdy držitel rozhodnutí celnímu úřadu do 10 pracovních dnů ode dne oznámení o zadržení zboží písemně potvrdil v souladu s článkem 23 odst. 1 písm. a) Nařízení 608/2013 Sb., že podle jeho názoru bylo porušeno právo duševního vlastnictví a současně písemně potvrdil souhlas se zničením zboží v souladu s článkem 23 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení, přičemž tento souhlas nelze ve zjednodušeném řízení vzít zpět. Naopak držitel zboží nepotvrdil ve lhůtě 10 pracovních dnů od oznámení o zadržení zboží svůj souhlas, ani neoznámil svůj nesouhlas se zničením zboží a proto byla tato nečinnost celním úřadem v souladu s článkem 23 odst. 1 písm. c) nařízení 608/2013 brána jako vyjádření souhlasu se zničením zboží. Toto zjednodušené řízení umožňuje zničení zboží pod dohledem celních orgánů bez nutnosti zahajovat soudní řízení o určení, že bylo porušeno právo k duševnímu vlastnictví.

Kazuistika č. 2

Dne 10.3.2017 provedli příslušníci Celního úřadu Praha Ruzyně (dále jen „celní úřad“) v dočasném skladu kontrolu zboží, při které bylo zjištěno, že v jedné ze zásilek se nachází 500 ks laků na nehty opatřené ochrannou známkou, přičemž pojali podezření, že se nejedná o originální výrobek, ale o zboží podezřelé z porušování práv duševního vlastnictví. Z tohoto důvodu vyzvali deklaranta tj. společnost, která zboží na území České republiky dopravila, k podání vysvětlení ve věci. Zástupce společnosti do protokolu dne

10.3.2017 uvedl, že neměl povědomost o tom, že by daná zásilka obsahovala zboží, u něhož je podezření na porušení práva k ochranné známce. Z doprovodných dokladů bylo zřejmé, že odesilatelem zboží byla společnost usazená v Číně, příjemcem pak fyzická osoba podnikající dle živnostenského zákona nezapsaná v obchodním rejstříku se sídlem v tuzemsku. Dne 10.3.2017 celní úřad toto zboží zadržel a o této skutečnosti vyhotovil protokol. Téhož dne pak tuto skutečnost sdělil majiteli ochranné známky. Dne 15.3.2017 deklarant podal námitku proti zadržení zboží a nedal souhlas s jeho zničením. V odůvodnění své námitky deklarant uvedl, že příjemce dováží lak od společnosti, která se rozhodně nesnaží o záměnu s ochrannou známkou a v daném případě se jedná o omyl. Dne 15.3.2017 sdělil majitel ochranné známky, prostřednictvím svého právního zástupce, že na podkladě předložení fotodokumentace dospěl k závěru, že dovezené zboží je padělek, přičemž zboží nevyrobil, ani nedal souhlas s jeho distribucí. Současně dal souhlas se zničením zadrženého zboží podle článku 23 nařízení č. 608/2013. Majitel ochranné známky zároveň požádal o sdělení údajů o celním režimu, původu a místě odeslání zadrženého zboží, místa určení zadrženého zboží a identifikačních údajů deklaranta, odesilatele, držitele a příjemce zadrženého zboží, z důvodu podání občanskoprávní žaloby na určení, zda bylo porušeno právo duševního vlastnictví. Dne 16.3.2017 Celní úřad zamítl námitku deklaranta o zadržení zboží s odůvodněním, že v daném případě byl lak na nehty ve vysoké míře zaměnitelný s originálním výrobkem a jedná se tedy o výrobek, který je z hlediska rozvržení designového potisku na etiketě laku a potisku slov na etiketě laku a stejného fontu písma zaměnitelné s originálními laky na nehty, prodávanými v distribuční síti majitele ochranné známky. Dne 16.3.2017 Celní úřad na základě žádosti majitele ochranné známky prodloužil lhůtu ve které majitel ochranné známky, jakožto držitel rozhodnutí podá u příslušného soudu občanskoprávní žalobu o určení, zda zboží porušuje práva duševního vlastnictví. Dne 10.4.2017 sdělil majitel ochranné známky, prostřednictvím svého právního zástupce své rozhodnutí nepodat žalobu o určení s tím, že je srozuměn s tím, že bude předmětné zboží propuštěno do volného oběhu. Dne 13.4.2017 Celní úřad Ruzyně vydal protokol o vrácení zadrženého zboží a toto zboží vrátil deklarantovi.

Závěr

V daném řízení se jednalo o případ, který nemohl být projednán zjednodušeným postupem dle článku 23 nařízení 608/2013 Sb., neboť držitel zboží podal námitku proti zadržení zboží. Námitka se podává celnímu úřadu, který zboží zadržel ve lhůtě 5 pracovních dnů a u zboží, které může podléhat zkáze 3 pracovní dny ode dne oznámení o zadržení zboží, přičemž zmeškání lhůty nelze prominout. Námitka nemá odkladný účinek. O věci rozhoduje ředitel celního úřadu. V daném případě věc nebyla dořešena v rámci občanskoprávní žaloby, neboť majitel ochranné známky, byť původně žalobu zvažoval, od svého záměru ustoupil. Z tohoto důvodu celnímu úřadu nezbylo, než předmětné zboží vrátit držiteli zboží a následně toto zboží propustit do volného oběhu. Důvod proč majitel ochranné známky od svého úmyslu domáhat se svého práva občanskoprávní žalobou ustoupil, není znám, autor této práce je však toho názoru, že pravděpodobným důvodem byla nízká škoda (500 ks laků), dlouhá doba projednání v rámci soudního řízení a s tím spojené vysoké finanční náklady bez záruky jejich návratnosti.

Kazuistika č. 3

Dne 15.9.2016 provedli příslušníci Celního úřadu Praha Ruzyně (dále jen „celní úřad“) v dočasném skladu kontrolu zboží, při které bylo zjištěno, že v jedné ze zásilek se nachází 8010 ks paměťových karet s adaptérem opatřené ochrannou známkou, přičemž pojali podezření, že se nejedná o originální výrobek, ale o zboží podezřelé z porušování práv duševního vlastnictví. Z tohoto důvodu vyzvali deklaranta tj. společnost, která zboží na území České republiky dopravila, k podání vysvětlení ve věci. Zástupce společnosti dle úředního záznamu ze dne 15.9.2016 uvedl, že obsahem zásilky, dle doprovodných dokladů, měly být paměťové karty odeslané z Hong Kongu, příjemcem zásilky byla společnost usazená v České republice. Hodnota zboží dle faktury měla být 31.602,- USD. Zda se jedná o originální výrobek či nikoliv deklarant nebyl schopen potvrdit či vyvrátit. Dne 15.9.2016 Celní úřad předmětné zboží zadržel, neboť měl důvodné podezření zakládající se v zjištění několika rozdílů oproti originálnímu výrobku. Tyto odlišnosti se týkaly přepravy a distribuce výrobku, jež neodpovídalo přepravě a distribuci používaného u originálních výrobků, stejně tak k výše uvedenému závěru celní úřad vedly

nesrovnalosti na faktuře, v níž byla popsána ochranná známka, která se však na samotném výrobku již nevyskytovala. Téhož dne pak Celní úřad tuto skutečnost sdělil majiteli ochranné známky s poučením o možnosti opatření zjednodušeným postupem dle čl. 23 nařízení č. 608/2013 a podání souhlasu se zničením zboží. Dne 15.9.2016 deklarant podal námitku proti zadržení zboží s tím, že nesouhlasí se zničením, přičemž tuto svou námitku doplnil dne 19.9.2016 o vyjádření příjemce zboží a dokumenty, které měly porušení práva duševního vlastnictví vyvrátit. Ředitel Celního úřadu tuto námitku rozhodnutím ze dne 20.9.2016 zamítl a o tomto rozhodnutí vyrozuměl prostřednictvím právního zástupce majitele ochranné známky. Dne 22.9.2016 deklarant doplnil své vyjádření k zadržení zboží a předložil vyjádření do věci ze strany odesilatele zboží. Dne 23.9.2016 se opětovně vyjádřil deklarant do věci a přiložil vyjádření příjemce, ve kterém tvrdí, že odesílatel zboží tiskne na karty logo majitele práva, neboť jsou spolujadřiteli a mají licenci.

Dne 26.9.2016 byla celnímu úřadu doručena žádost o zničení zboží, žádost o informace a žádost o prodloužení lhůty k podání určovací žaloby s tím, že majitel práva celnímu úřadu sdělil, že zadržené zboží porušuje jeho práva k ochranné známce a souhlasí se zničením zboží. Zároveň sdělil svůj úmysl podat určovací žalobu k místně příslušnému soudu. Dne 26.9.2016 celní úřad předal majiteli práva na jeho žádost vzorky zadrženého zboží (5 ks), které majitel práva hodlal použít za účelem analýzy a pro usnadnění dalšího postupu. Dne 6.10.2016 v souvislosti s delegováním specifických oprávnění Celního úřadu pro Plzeňský kraj požádal tento o součinnost Celní úřad a to o sdělení jména a adresy odesilatele zboží, příjemce zboží a trasy dopravního prostředku při přepravě zboží (odjezd-transit-místo určení), popřípadě číslo letu, k doplnění mezinárodních databází a informačních systémů spravovaných Evropským úřadem proti podvodům (OLAF) a WCO, přičemž celní úřad požadované informace sdělil 7.10.2016. Dne 17.10.2016, sdělil právní zástupce majitele ochranné známky, že byla u Městského soudu v Praze podána určovací žaloba. Dne 1.11.2016 právní zástupce majitele zboží požádal o propuštění zboží s odůvodněním, že určovací žaloba byla majitelem ochranné známky vzata zpět. Z výše uvedených důvodů proto celní úřad dne 3.11.2016 vrátil zadržené zboží deklarantovi.

Závěr:

V daném případě bylo zahájeno sporné řízení podáním žaloby na určení, nicméně ještě před vydáním (zpravidla) rozhodnutí pro uznání nebo pro zmeškání, vzal majitel

práva k duševnímu vlastnictví svou žalobu zpět, přičemž důvody celnímu úřadu nesdělil. Z tohoto důvodu nezbylo celnímu úřadu nic jiného, než zadržené zboží vrátit zpět deklarantovi. Bohužel ani v tomto případě nemohl být případ považován za precedentní, který by eventuálně do budoucna mohl odradit další subjekty obchodující s padělaným zbožím. Autor této práce vlastním šetřením zjistil, že v současné době se u soudu nachází pouze jeden neuzavřený případ z roku 2016. Poslední soudní řízení, které skončilo vydáním pravomocného rozsudku je z roku 2014, kdy byl příjemce zboží, resp. jeho zplnomocněný zástupce Obvodním soudem pro Prahu 6 teprve dne 15.3.2017 uznán vinným a odsouzen k 50 ti hodinám obecně prospěšných prací a zabráním zadrženého zboží. Tato skutečnost potvrzuje domněnku autora této práce, že jeden z hlavních důvodů, proč majitelé práva od určovací žaloby odstupují, nebo ji nepodávají je zdlouhavost soudního řízení a tím spjaté další finanční náklady.

Příloha B

Mediální výstupy a ohlasy médií na tiskové zprávy Celního řadu Praha Ruzyně

Rok 2013

Měsíc	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Listopad	Prosinec
Celkem výstupů	6	16	5	3	0	0	1	1	6	0	0
Počet tiskových zpráv	1	2	1	1	0	0	1	1	3	0	0
Mediální ohlasy na TZ	14	60	13	17	0	0	12	11	44	0	0

Rok 2014

Měsíc	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Listopad	Prosinec
Celkem výstupů	16	1	0	3	5	15	10	2	5	2	1
Počet tiskových zpráv	2	1	2	1	0	3	2	2	2	0	2
Mediální ohlasy na TZ	41	17	9	10	0	46	24	27	24	0	10

Rok 2015

Měsíc	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Listopad	Prosinec
Celkem výstupů	18	6	6	6	0	2	3	3	0	1	6
Počet tiskových zpráv	4	1	2	1	2	2	0	3	0	2	6
Mediální ohlasy na TZ	82	18	23	14	7	20	0	16	5	11	53

Rok 2016

Měsíc	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Listopad	Prosinec
Celkem výstupů	8	0	0	1	0	2	7	4	0	10	3
Počet tiskových zpráv	2	1	1	3	1	3	1	4	3	5	0
Mediální ohlasy na TZ	8	15	19	24	0	32	15	30	28	32	3

Rok 2017

Měsíc	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Listopad	Prosinec
Celkem výstupů	2	2	12	1	2	7					
Počet tiskových zpráv	1	1	4	0	1	2					
Mediální ohlasy na TZ	9	1	46	5	10	14					

Příloha C

Otázky které byly kladeny tiskové mluvčí Celního úřadu Praha Ruzyně v níže uvedených pořadech.

OTÁZKY SNIDANĚ S NOVOU 27.11.2016

Kdy se platí při nákupu z čínských e-shopů daň a kdy clo?

Mohu o svoje objednané dárky přijít? Mohou mi je celníci zabavit?

Jaké částky platíme za to, když nám celníci zadrží zásilku na celnici?

Jaké zboží se nesmí po internetu objednávat?

Mohu po někom požadovat náhradu za zakoupené zboží, když mi celníci zabaví například padělky?

STUDIO 6

Můžete popsat proces, jakým se prověřují zboží, které dojde do České republiky ze třetích zemí?

Jak se přes rentgen pozná, že jde o padělky?

Jak probíhá spolupráce mezi celní správou a českou poštou?

Kolik letos předpokládáte přepravených poštovních zásilek?

Na jaký druh zboží se celníci zaměřují především?

Celníci tento rok již zabavili zboží v hodnotě 122 milionů korun. Jaké typy zboží se nejčastěji padělají?

Jaké zboží je zakázáno přes hranici pašovat?

Neporušuje se kontrolou poštovních zásilek listovní tajemství a soukromí adresátů zásilek?

Příloha D

Zadržené zboží porušující práva duševního vlastnictví při celním řízení v roce 2016

název kategorie zboží	počet ks/párů	hodnota v Kč
Hry (vč. elektronických herních konzolí, stolní hry apod.)	4 178 588	40 567 345
Hodinky	450	30 410 168
Tašky vč. náprsních tašek, peněženek, pouzder na cigarety a podobné zboží nošené v kapse/kabelce	1 313	17 087 113
Součásti a technické příslušenství mobilních telefonů	25 716	17 000 528
Ostatní	325 619	11 936 475
Mobilní telefony	840	8 804 441
Jiná obuv (sandály, pantofle, holinky, gumáky apod.)	14 928	4 422 904
Věci ostatní osobní potřeby (holící čepelky, pilníky, šampony, deodoranty, barvy na vlasy, zubní kartáčky apod.)	14 672	3 935 492
Audio/video přístroje vč. technického příslušenství a součástí (MP3/ MP4/ DVD-přehrávače, TV, rádia apod.)	17 562	2 596 000
Hračky (medvídci, panenky, modely automobilů, stavebnice apod.)	18 191	2 425 300
Kancelářské potřeby (pera, diáře apod.)	7 314	2 256 240
Veškerá léčiva vč. steroidů a antikoncepce	4 327	1 821 251
Oblečení (k okamžitému nošení)	1 736	1 291 385
Oděvní doplňky (kravaty, klobouky, čepice, kapesníky, rukavice, šály, pásky, přezky...)	3 054	1 203 520
Paměťové karty, externí paměti	3 184	1 130 550
Šperky a jiné doplňky (vč. náušnic, prstenů, náramků, náhrdelníků, knoflíků, spon do kravat apod.)	311	913 200
Sportovní obuv (vč. obuvi na běh, tenis, kopanou, pro tanečnice apod.)	326	764 854
Sluneční a jiné brýle (kromě dalekohledů)	233	719 500
Ostatní přístroje vč. technického příslušenství a součástí (domácí spotřebiče)	417	625 919
Stroje a nástroje	760	524 000
Sportovní zboží (vč. pro využití volného času - kopaná, golf, tenis, rybolov apod.)	663	347 131
Počítačové vybavení (hardware) vč. technického příslušenství a součástí (myši, pevné disky, klávesnice apod.)	291	238 200
Textilní výrobky (ručníky, prádlo)	392	231 200
Vozidla včetně příslušenství a součástí	292	192 932
Zapalovače	65	45 500
Potraviny	720	20 160
Jiné tabákové výrobky	20	5 000
Etikety, visačky, nálepky	28	2 800
Obalové materiály (sáčky, krabice, kartón apod.)	13	240
Alkoholické nápoje	0	0
Jiné nápoje	0	0
Parfémy a kosmetika (líčidla, zvlhčovací krémy apod.)	0	0
Tiskové kazety, tonery	0	0
CD, DVD, kazety nahrané (hudba, film, software, herní software)	0	0
CD, DVD, kazety nenahrané	0	0
Cigarety	0	0
Celkový součet	4 622 025	151 519 348

Zdroj: Výsledky v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví – 2016, Celní správa České republiky

Příloha E

Celkové hodnoty zadržného zboží v celním řízení porušujícího práva duševního vlastnictví v letech 2013-2016 a meziroční % podíl

Období	počet případů	kusy/páry	Hodnota v Kč
2013	1292	1 014 599	723 321 880
2014	1097	735 154	404 898 431
2015	1574	775 953	235 598 869
2016	863	4 622 025	151 519 348
% PODÍL 2014/2013	85%	72%	56%
% PODÍL 2015/2014	143%	106%	58%
% PODÍL 2016/2015	55%	596%	64%

Zdroj: interní statistiky Celní správy České republiky; vlastní zpracování

Příloha F

Zadržné zboží porušující práva duševního vlastnictví na vnitřním trhu v roce 2016

název kategorie zboží	počet ks/párů	hodnota v Kč
Sportovní obuv (vč. obuvi na běh, tenis, kopanou, pro tanečnice apod.)	45 331	173 307 553
Parfémy a kosmetika (líčidla, zvlhčovací krémy apod.)	34 898	95 101 657
Oblečení (k okamžitému nošení)	25 567	47 667 738
Tašky vč. náprsních tašek, peněženek, pouzder na cigarety a podobné zboží nošené v kapse/kabelce	5 303	41 723 619
Oděvní doplňky (kravaty, klobouky, čepice, kapesníky, rukavice, šály, pásky, přezky...)	5 548	30 465 254
Hodinky	593	23 600 756
Hračky (medvídci, panenky, modely automobilů, stavebnice apod.)	29 350	16 896 141
Jiná obuv (sandály, pantofle, holinky, gumáky apod.)	8 740	8 852 420
CD, DVD, kazety nahrané (hudba, film, software, herní software)	9 241	4 035 500
Ostatní	14 390	3 206 768
Sportovní zboží (vč. pro využití volného času - kopaná, golf, tenis, rybolov apod.)	1 863	2 117 160
Vozidla včetně příslušenství a součástí	8 285	1 958 688
Věci ostatní osobní potřeby (holící čepelky, pilníky, šampony, deodoranty, barvy na vlasy, zubní kartáčky apod.)	6 844	1 756 365
Audio/video přístroje vč. technického příslušenství a součástí (MP3/ MP4/ DVD-přehrávače, TV, rádia apod.)	528	1 414 215
Alkoholické nápoje	12 990	1 299 040
Ostatní přístroje vč. technického příslušenství a součástí (domácí spotřebiče)	474	1 000 139
Obalové materiály (sáčky, krabice, kartón apod.)	3 138	924 939
Etikety, visačky, nálepky	3 434	890 502
Šperky a jiné doplňky (vč. náušnic, prstenů, náramků, náhrdelníků, knoflíků, spon do kravat apod.)	772	852 478
Sluneční a jiné brýle (kromě dalekohledů)	111	747 341
Textilní výrobky (ručníky, prádlo)	900	203 504
Veškerá léčiva vč. steroidů a antikoncepce	9193	177 550
Součásti a technické příslušenství mobilních telefonů	237	114 920
Mobilní telefony	4	68 400
Stroje a nástroje	2	36 500
Paměťové karty, externí paměti	59	29 500
Zapalovače	250	18 750
Hry (vč. elektronických herních konzolí, stolní hry apod.)	40	18 083
Kancelářské potřeby (pera, diáře apod.)	30	4290
Potraviny	0	0
Jiné nápoje	0	0
Tiskové kazety, tonery	0	0
Počítačové vybavení (hardware) vč. technického příslušenství a součástí (myši, pevné disky, klávesnice apod.)	0	0
CD, DVD, kazety nenahrané	0	0
Cigarety	0	0
Jiné tabákové výrobky	0	0
Celkový součet	228 115	458 489 770

Zdroj: Výsledky v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví – 2016, Celní správa České republiky

Příloha G

Celkové hodnoty zadržného zboží na vnitřním trhu porušujícího práva duševního vlastnictví v letech 2013-2016 a meziroční % podíl

Období	počet případů	ks/páry	Hodnota v Kč
2013	9280	497 809	828 066 905
2014	4540	229 172	341 617 948
2015	1589	506 765	565 620 792
2016	2713	228 115	458 489 770
% PODÍL 2014/2013	49%	46%	41%
% PODÍL 2015/2014	35%	221%	166%
% PODÍL 2016/2015	171%	45%	81%

Zdroj: interní statistiky Celní správy České republiky; vlastní zpracování

Příloha H

Počty případů ochrany práv duševního vlastnictví při celním řízení v porovnání všech celních úřadů v letech 2013-2016.

Celní útvar	2013		2014		2015		2016		celkem	
	Počet případů	Počet ks/párů	Počet případů	počet ks/párů	Počet případů	Počet ks/párů	Počet případů	Počet ks/párů	celkem případů	celkem kusů/párů
Praha Ruzyně	840	246 323	586	165 900	1 035	20 332	499	48 694	2 960	481 249
pro Středočeský kraj	186	250 089	243	76 246	352	479 239	199	31 742	980	837 316
pro Jihomoravský kraj	82	15 582	78	47 840	90	5 520	64	1 202	314	70 144
pro Pardubický kraj	10	70 359	100	164 698	42	190 821	69	345 306	221	771 184
pro Moravskoslezský kraj	115	11 304	44	11 025	13	21 147	7	176	179	43 652
pro hl. město Prahu	18	18 152	20	115 558	38	48 472	9	11 933	85	194 115
pro Karlovarský kraj	20	273 089	10	143 942	0	0	0	0	30	417 031
pro Plzeňský kraj	9	62 425	14	3 935	1	812	6	924	30	68 096
pro Jihočeský kraj	6	43 338	1	250	2	9 530	0	0	9	53 118
pro Ústecký kraj	2	3 566	0	0	1	80	2	4 178 560	5	4 182 206
pro Královéhradecký kraj	1	10	0	0	0	0	4	3 481	5	3 491
pro Olomoucký kraj	1	62	0	0	0	0	2	3	3	65
pro Zlínský kraj	2	20 300	0	0	0	0	0	0	2	20 300
pro kraj Vysočina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pro Liberecký kraj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkový součet	1 292	1 014 599	1 096	729 394	1 574	775 953	861	4 622 021	4 823	7 141 967

Zdroj: interní statistiky Celní správy České republiky; vlastní zpracování

Příloha I

Počet případů, kusů a hodnot zadrženého zboží porušujícího práva duševního vlastnictví v EU

EU	2012	2013	2014	2015	2016
případů	90 473	86 854	95 194	81 098	63 184
kusů	39 917 445	35 940 294	35 568 982	40 728 675	41 387 132
hodnota	896 891 786 €	768 227 929 €	617 046 337 €	642 108 323 €	672 899 102 €

Zdroj: Statistika Evropské unie pro oblast duševního vlastnictví 2016

Příloha J

Porovnání počtů případů a zadržených kusů ve státech EU v letech 2015 a 2016

státy EU	počet případů			počet kusů		
	2015	2016	%	2015	2016	%
Belgium	19 571	19 137	-2%	504 130	4 278 417	750%
Bulgaria	497	436	-12%	1 282 130	638 248	-50%
Czech Republic	1 163	656	-44%	515 105	4 621 189	797%
Denmark	1 481	2 541	72%	51 021	1 101 242	2058%
Germany	22 156	19 045	-14%	2 302 444	3 386 892	47%
Estonia	422	268	-36%	25 536	177 277	594%
Ireland	2 102	1 729	-18%	18 001	12 826	-29%
Greece	149	109	-27%	6 375 856	2 966 330	-53%
Spain	2 999	2 778	-7%	1 893 019	1 737 103	-8%
France	1 556	1 269	-18%	6 331 378	1 960 705	-69%
Croatia	1 673	1 192	-29%	306 000	744 099	143%
Italy	4 245	3 278	-23%	2 096 910	1 006 661	-52%
Cyprus	109	89	-18%	35 661	243 018	581%
Latvia	547	778	42%	89 976	64 432	-28%
Lithuania	757	591	-22%	90 618	4 905 936	5314%
Luxemburg	217	295	36%	33 622	67 379	100%
Hungary	268	330	23%	18 130	74 204	309%
Malta	46	87	89%	1 256 131	2 604 260	107%
Netherlands	344	314	-9%	5 120 665	2 202 371	-57%
Austria	2 771	2 115	-24%	44 832	77 741	73%
Poland	545	510	-6%	1 074 941	383 615	-64%
Portugal	152	200	32%	352 405	855 617	143%
Romania	334	378	13%	4 493 180	3 660 196	-22%
Slovenia	3 061	1 089	-64%	3 213 513	1 289 689	-60%
Slovakia	1 544	1 580	2%	90 103	84 546	-6%
Finland	25	78	212%	4 805	18 191	279%
Sweden	241	218	-10%	58 246	211 410	263%
United Kingdom	12 123	2 094	-83%	2 850 004	2 004 588	-30%
Celkem	81 098	63 184	-22%	40 728 675	41 387 132	2%

Zdroj: Statistika Evropské unie pro oblast duševního vlastnictví 2016

Příloha X

Nestandardizovaný řízený rozhovor

Otázky:

1. Vyhovuje dle Vašeho názoru současná právní úprava oblasti duševního vlastnictví potřebám výkonu ochrany celní správou?
2. Co shledáváte jako největší překážky pro výkon ochrany práv duševního vlastnictví?
3. Co by podle Vás nejvíce přispělo ke zlepšení ochrany práv duševního vlastnictví?
4. Co má podle Vás z ochrany práv duševního vlastnictví celní správou největší přínos pro veřejnost?

V rámci řízeného rozhovoru autor práce položil deseti kolegům z Celní správy České republiky výše uvedené otázky.

Na první otázku odpovědělo všech deset respondentů kladně, u třech odpovědí byla kladná odpověď doplněná názorem, že by mohla být administrativa zjednodušena ve smyslu snížení administrativní zátěže.

U druhé otázky byl v pěti případech vyjádřen názor, že největší překážkou je špatně fungující správní aplikace ochrany práv duševního vlastnictví (COPIS) ve smyslu nedostatečných informací, nepřívětivém uživatelském prostředí a složitosti aplikace. Čtyři respondenti poukázali na nadměrnou administrativní zátěž. A jeden z deseti respondentů vidí největší překážku ve skutečnosti, že ne všichni majitelé práv mají své zástupce v České republice.

U třetí otázky byly tři respondenti názoru, že největším problémem je velká administrativní zátěž, zároveň považují za nutnost posílení personální situace. Tři respondenti vyjádřili názor, že by ke zlepšení výrazně přispělo, kdyby zástupci Evropské Unie vyvinuli aktivity přímo u kořene problému, tedy v místech tj. v zemích odkud proudí největší množství padělků. Také byl ve třech případech vyjádřen názor, že by se mělo být lepší uplatňování a úspěšnější vymáhání sankcí. Jeden respondent uvedl, že by přispělo zvýšení pravomocí celní správy, tedy aby dále nefungovala převážně jako prostředník mezi majitelem práva a držitelem zboží porušující práva duševního vlastnictví.

U poslední otázky se všichni dotázaní shodli, že největším přínosem pro veřejnost je ochrana spotřebitele před nebezpečnými padělanými výrobky.